

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**PREVEDERI LEGALE PRIVIND CRIMA ORGANIZATĂ ȘI CONFISCAREA
ÎN STATELE MEMBRE ALE UNIUNII EUROPENE
ȘI ALE ORGANIZAȚIEI TRATATULUI ATLANTICULUI DE NORD**

MARTIE 2017

Documentare și sinteză: Cristina Grecu, consilier parlamentar

Sinteza documentară poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

CUPRINS

ASPECTE GENERALE	4
CADRUL LEGISLATIV EUROPEAN	5
CADRUL LEGISLATIV INTERN	18
LEGISLAȚIA LA NIVELUL STATELOR	20
AUSTRIA	21
BELGIA	21
BULGARIA	22
CEHIA	23
DANEMARCA	24
ESTONIA	24
FRANȚA	25
GERMANIA	26
ITALIA	29
LETONIA	30
LITUANIA	31
MAREA BRITANIE	33
OLANDA	35
POLONIA	36
PORTUGALIA	37
SLOVENIA	38
SPANIA	38
SUEDIA	39
UNGARIA	40
CANADA	41
ELVEȚIA	42
NORVEGIA	43

STATELE UNITE ALE AMERICII

44

TURCIA

46

ASPECTE GENERALE

În *Convenția - Cadru a Națiunilor Unite împotriva crimei organizate*^{1, 2} se menționează la art. 1:

(1) În sensul prezentei convenții, prin „crimă organizată” se înțeleg activitățile unui grup de trei sau mai multe persoane, cu legături de tip ierarhic sau relații personale, care permit liderilor lor să realizeze profituri sau să controleze teritorii sau piețe, interne sau străine, prin violență, intimidare sau corupție, atât pentru sprijinirea activității criminale, cât și pentru a infiltra economia legitimă, în special prin:

(a) trafic ilicit de droguri sau substanțe psihotrope și spălarea banilor, așa cum au fost definite în *Convenția Națiunilor Unite împotriva Traficului Illicit de Stupefianți și Substanțe Psihotrope*, din 19 decembrie 1988 -VIENA;

(b) trafic de persoane, așa cum a fost definit în *Convenția pentru Suprimarea Traficului de Persoane și a Exploatarei Prostituației altor persoane*, din 02 decembrie 1949;

(c) falsificarea de monedă, așa cum a fost definită în *Convenția Internațională pentru Suprimarea Falsului de Monedă*, din 20 aprilie 1929;

(d) traficul ilicit sau furtul de obiecte culturale, așa cum a fost definit de *Convenția UNESCO asupra mijloacelor de Interzicere și Prevenire a Importului Illicit, Exportului și Transferului Drepturilor asupra Proprietății Culturale*, din 14 noiembrie 1970, și de *Convenția UNIDROIT asupra Obiectelor Culturale Furate sau Exportate Illegal*, din 24 iunie 1995;

(e) furt de materiale nucleare, folosirea lor improprie sau amenințarea folosirii lor împotriva publicului, așa cum au fost definite de *Convenția privind Protecția fizică a materialelor nucleare*, din 03 martie 1980;

(f) acte teroriste;

(g) trafic ilicit sau furt de vehicule cu motor;

(h)

corupere a oficialităților publice.

(2). În sensul prezentei Convenții “crima organizată” include comiterea unui act de către membrii unui grup, ca parte a activității infracționale a unei asemenea organizații.

Conceptele de *criminalitate*, *crimă organizată* și *mafie*, reprezintă segmente infracționale cu valențe de fenomen, diferențiate între ele prin:

a. gradul de pericol social al activităților infracționale compatibile cu fiecare segment interacțional în parte, de natură să afecteze sectoare ale vieții economice, sociale și politice în stat;

b. nivelul de organizare și structurare a asociațiilor criminale, care se raportează la fiecare concept în parte;

c. metodele și mijloacele folosite de organizațiile criminale pentru atingerea scopului propus;

d. scopul urmărit.

¹ <http://legal.un.org/avl/ha/unctoc/unctoc.html>

² http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?idt=38601

În raport de cele patru criterii enunțate mai sus, conceptele de criminalitate, crimă organizată și mafie ar putea fi delimitate după cum urmează:

1. Într-o accepțiune mai largă, *criminalitatea* ar putea fi definită ca reprezentând *totalitatea actelor și faptelor infracționale comise într-o anumită perioadă pe un spațiu teritorial delimitat*.

2. *Crima organizată* reprezintă *acel segment infracțional la care se raportează activități ilegale de natură să afecteze grav anumite sectoare ale vieții economice, sociale și politice, desfășurate prin diverse metode și mijloace, în mod constant, planificat și conspirat, de către asociații de indivizi, cu o ierarhie internă bine determinată, cu structuri specializate și mecanisme de autoapărare, în scopul obținerii de profituri ilicite, la cote deosebit de ridicate*.

3. *Mafia* reprezintă *acel segment infracțional la care se raportează activități ilegale deosebit de periculoase, desfășurate prin metode agresive de asociații de indivizi cu o structură organizatorică ierarhizată și un lider autoritar, având la bază un cod de conduită obligatorie, ritualuri de admitere a membrilor și o lege a tăcerii, în scopul instituirii controlului asupra unor sectoare ale economiei sau chiar asupra unor niveluri de decizie ale societății și a obținerii de câștiguri fabuloase*.

CADRUL LEGISLATIV EUROPEAN

La nivel comunitar, a existat o preocupare constantă în ceea ce privește identificarea unor instrumente legislative care să limiteze fenomenul criminalității organizate, care se acutizează de la un an la altul și capătă dimensiuni și forme greu de anticipat și combătut. În virtutea dreptului comunitar, aceste instrumente legislative trebuie armonizate cu legislațiile naționale în domeniu.

DECIZIA-CADRU 2005/212/JAI A CONSILIULUI UNIUNII EUROPENE

din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea³

Criminalitatea organizată transfrontalieră urmărește, în principal, scopuri lucrative. Pentru a preveni și combate eficient acest gen de criminalitate, eforturile trebuie concentrate pe depistarea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea produselor având legătură cu infracțiunea. Cu toate acestea, aceste operațiuni sunt dificil de realizat, printre altele, datorită diferențelor existente între legislațiile statelor membre referitor la acest domeniu.

Articolul 1

Definiții

În sensul prezentei decizii-cadru:

„produs” înseamnă orice avantaj economic obținut din infracțiune. Acest avantaj poate consta din bunuri de orice natură, astfel cum sunt definite la liniuța următoare;

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005F0212:RO:HTML>

„bun” înseamnă un bun de orice natură, corporal sau incorporeal, mobil sau imobil, precum și actele juridice sau documentele care atestă un titlu sau un drept asupra unui astfel de bun;

„instrument” înseamnă orice obiect utilizat sau destinat a fi utilizat, în orice mod, în tot sau în parte, pentru săvârșirea uneia sau mai multor infracțiuni;

„confiscare” înseamnă o pedeapsă sau o măsură dispusă de o instanță în urma unei proceduri în legătură cu o infracțiune sau infracțiuni, având ca rezultat deposedarea definitivă de bunul respectiv;

„persoană juridică” înseamnă o entitate având acest statut în temeiul dreptului intern aplicabil, cu excepția statelor sau altor entități publice în exercițiul prerogativelor lor de putere publică și a organizațiilor internaționale publice.

Articolul 2 Confiscare

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-i permite acestuia să confişte, în totalitate sau în parte, instrumentele și produsele care sunt rezultatul unei infracțiuni, care se pedepsesc cu o pedeapsă privativă de libertate cu o durată mai mare de un an, sau bunurile de o valoare corespunzătoare acestor produse.

(2) În ceea ce privește încălcările de natură fiscală, statele membre pot recurge la alte proceduri decât cele penale pentru a-l deposeda pe autor de produsele având legătură cu infracțiunea.

DECIZIA-CADRU 2008/841/JAI A CONSILIULUI UNIUNII EUROPENE din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate⁴

Articolul 1 Definiții

În înțelesul prezentei decizii-cadru:

1. „organizație criminală” desemnează o asociație structurată, stabilită în timp, de mai mult de două persoane, care acționează concertat în vederea comiterii de infracțiuni pasibile de o pedeapsă privativă de libertate sau de aplicarea unei măsuri de siguranță privative de libertate cu o durată maximă de cel puțin patru ani, sau de o pedeapsă mai severă, pentru a obține, direct sau indirect, un beneficiu financiar sau de altă natură materială;

2. „asociație structurată” desemnează o asociație care nu este formată la întâmplare pentru comiterea imediată a unei infracțiuni și care nu prezintă în mod necesar roluri definite formal pentru membrii săi, continuitatea membrilor sau o structură dezvoltată.

Articolul 2

Infracțiuni privitoare la participarea la o organizație criminală

Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a se asigura că unul dintre următoarele tipuri de comportament legat de o organizație criminală sau ambele sunt considerate infracțiuni:

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32008F0841>

a) comportamentul oricărei persoane care, în mod intenționat și în cunoștință de cauză privind fie scopul și activitatea generală a organizației criminale, fie intenția sa de a comite infracțiunile respective, ia parte în mod activ la activitățile criminale ale organizației, inclusiv prin furnizarea de informații și mijloace materiale, recrutarea de noi membri, precum și toate formele de finanțare ale activităților acesteia, cunoscând că această participare va contribui la realizarea activităților infracționale ale organizației;

(b) comportamentul oricărei persoane, constând în încheierea unui acord cu una sau mai multe persoane cu privire la exercitarea unei activități care, în cazul în care ar fi pusă în aplicare, ar echivala cu comiterea infracțiunilor menționate la articolul 1, chiar dacă persoana respectivă nu participă la executarea propriu-zisă a respectivei activități.

(4) Obligațiile care decurg din articolul 2 litera (a) nu ar trebui să aducă atingere libertății statelor membre de a clasifica alte grupuri de persoane ca organizații criminale, de exemplu, grupuri al căror scop nu este de a aduce beneficii financiare sau materiale de niciun fel.

(5) Obligațiile care decurg din articolul 2 litera (a) nu ar trebui să aducă atingere libertății statelor membre de a interpreta termenul de „activități criminale” în sensul că acesta presupune realizarea de acte materiale.

1.2. Principalele elemente și obiective ale deciziei-cadru

Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva criminalității organizate subliniază în preambul că obiectivul Uniunii Europene este de a îmbunătăți capacitatea comună a Uniunii și a statelor sale membre, având ca scop, printre altele, combaterea criminalității organizate transnaționale.

Acest obiectiv al politicilor UE privind cooperarea judiciară în materie penală și cooperarea polițienească trebuie urmărit în special în ceea ce privește apropierea legislației. Prin urmare, domeniul de aplicare al acestui instrument ar trebui să includă infracțiunile care sunt comise în mod specific de o organizație criminală. De asemenea, ar trebui să prevadă sancțiuni corespunzătoare gravității infracțiunilor comise de persoane fizice și de persoane juridice.

Decizia-cadru se concentrează, în principal, pe incriminarea infracțiunilor privitoare la participarea la o organizație criminală (articolul 2 din decizia-cadru), pe baza definițiilor prevăzute la articolul 1.

1.3. Scopul raportului și metoda de evaluare

Agenda europeană privind securitatea, adoptată de Comisia Europeană la 28 aprilie 2015, subliniază nevoia ca statele membre să își intensifice încrederea reciprocă, să utilizeze pe deplin instrumentele existente pentru schimbul de informații și să încurajeze cooperarea operațională transfrontalieră între autoritățile competente. Acestea urmează să fie realizate prin îmbunătățirea și asigurarea punerii în aplicare a instrumentelor juridice existente ale UE. Din acest motiv, Comisia, acționând în calitate de gardian al tratatelor, monitorizează transpunerea instrumentelor UE relevante.

În temeiul articolului 10 din decizia-cadru, statele membre trebuiau să adopte măsurile de punere în aplicare necesare și să le notifice atât Consiliului, cât și Comisiei,

până la 11 mai 2010. Comisia trebuia să redacteze un raport pe baza acestor informații. Consiliul ar fi trebuit apoi să aprecieze, până la 11 noiembrie 2012, dacă statele membre au luat măsurile necesare pentru a se conforma deciziei-cadru.

Până la expirarea termenului de transpunere, și anume 11 mai 2010, numai patru state membre (BE, CY, IE și NL) au furnizat Comisiei notificările lor. Alte state membre au comunicat măsurile lor de transpunere după data respectivă.

Începând cu 1 decembrie 2014, decizia-cadru nu se aplică Regatului Unit, deoarece acesta și-a exercitat dreptul prevăzut la articolul 10 alineatul (4) din Protocolul nr. 36 anexat la tratate, și anume de a nu participa la acest instrument juridic. Cu toate că, în trecut, Regatul Unit a adoptat legislația națională de punere în aplicare a deciziei-cadru și a notificat Comisiei acest lucru, raportul nu se referă la acest stat membru. Danemarcei îi revin obligații în temeiul deciziei-cadru în conformitate cu articolul 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, întrucât decizia-cadru a fost adoptată înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona.

Descrierea și analiza din prezentul raport se bazează, în principal, pe informațiile furnizate de statele membre, completate cu informații disponibile public și concluziile unui studiu extern. După expirarea perioadei de tranziție, Comisia a solicitat statelor membre, în temeiul articolului 10 alineatul (3) din Protocolul nr. 36 anexat la tratate la 1 decembrie 2014, să notifice măsurile naționale de transpunere pentru instrumentele din cadrul fostului al treilea pilon al acquis-ului, inclusiv această decizie-cadru, prin intermediul bazei de date MNE („Mesures Nationales d’Éxecution”). La momentul redactării prezentului raport, toate statele membre au notificat aceste măsuri.

Raportul se concentrează asupra examinării articolelor 1-8. Nu sunt examinate articolele 9-12, întrucât aceste dispoziții nu necesită punere în aplicare. Criteriile de evaluare adoptate de Comisie pentru prezentul raport sunt criteriile generale adoptate în 2001 pentru evaluarea punerii în aplicare a deciziilor-cadru (eficacitate practică, claritate, securitate juridică, aplicare integrală și conformitate cu termenul de transpunere). În al doilea rând, sunt utilizate, de asemenea, criteriile specifice deciziei-cadru, pentru care se prevăd detalii suplimentare în următoarea analiză a dispozițiilor individuale.

Din motive de coerență, dispozițiile naționale în ceea ce privește decizia-cadru sunt evaluate separat în cazul statelor membre care își bazează sistemele pe o infracțiune de sine stătătoare în raport cu articolul 2 și al celor care au abordări diferite.

2. EVALUARE

2.1. Evaluarea dispozițiilor naționale relevante din statele membre care își bazează sistemele pe o infracțiune de sine stătătoare

Imaginea de ansamblu oferită mai jos nu se aplică pentru Danemarca, Suedia și Marea Britanie. În cazul în care raportul se referă la „toate statele membre”, acestea se referă, prin urmare, doar la celelalte 25 de state membre.

2.1.1. Definiții (articolul 1)

Articolul 1 prevede două definiții care sunt relevante pentru definirea domeniului de aplicare al deciziei-cadru, și anume definirea unei organizații criminale și a unei asociații structurate.

În ceea ce privește definiția asociației structurate („asociație care nu este constituită în mod arbitrar pentru comiterea imediată a unei infracțiuni și care nu are în mod necesar

roluri definite în mod formal pentru membrii săi, continuitate în ceea ce privește componența sau o structură elaborată”), trei state membre (BG, HR, IE) au adoptat formularea din deciziacadru, în timp ce alte patru state membre (CZ, EE, LT, ES) au adăugat unele elemente suplimentare, în esență împărțirea sarcinilor sau funcțiilor în cadrul organizației criminale. Un grup de șapte state membre (BE, CY, FI, EL, LU, RO, SK) indică faptul că asociația trebuie structurată, iar 11 state membre (AT, DE, FR, HU, IT, LV, MT, NL, PL, PT, SI) nu fac nicio referire la definiția asociației structurate.

Unsprezece state membre (AT, BE, BG, FI, EL, HU, LU, PT, RO, SK, ES) se referă la criteriul continuității („stabilit în timp”). În EE și LT, dispozițiile naționale se referă la o organizație permanentă, care ar putea restrânge domeniul de aplicare al acestei dispoziții prin excluderea organizațiilor criminale nepermanente. Restul statelor membre (HR, CY, CZ, DE, FR, IE, IT, LV, MT, NL, PL, SI) nu menționează deloc acest element în legislația lor națională.

În ceea ce privește componența („mai mult de două persoane, care acționează concertat”), majoritatea statelor membre (AT, BE, BG, HR, CY, EE, FI, EL, HU, IE, IT, LT, LU, PT, RO, SK, ES) se referă în mod direct la minimum trei persoane. Letonia restrânge domeniul de aplicare la grupurile formate din cel puțin cinci persoane. Legislația din Cehia se referă la minimum două persoane care acționează concertat, în timp ce șase state membre (DE, FR, MT, NL, PL și SI) nu se referă la acest criteriu în legislația lor națională.

Doar trei state membre (BE, LU, SK) se referă la criteriul beneficiului („pentru a obține, direct sau indirect, un beneficiu financiar sau de altă natură materială”) în legislația lor națională. Aceasta înseamnă că, pentru toate celelalte state membre, definiția este mai largă, deschizând domeniul de aplicare al acestei dispoziții și la organizațiile criminale care nu sunt neapărat motivate de obținerea unui profit.

În ceea ce privește infracțiunile principale („infracțiuni pasibile de o pedeapsă privativă de libertate sau de aplicarea unei măsuri de siguranță privative de libertate cu o durată maximă de cel puțin patru ani, sau de o pedeapsă mai severă”), în temeiul legislației naționale, pragurile maxime cele mai reduse privind pedeapsa privativă de libertate sunt următoarele:

- cel puțin 3 ani în trei state membre (BE, CY, EE);
- peste 3 ani în cinci state membre (AT, BG, HR, LT, SI);
- cel puțin 4 ani în patru state membre (FI, IE, LU, MT); de asemenea, Finlanda a extins domeniul de aplicare la alte două infracțiuni pentru care pedeapsa maximă este mai mică de 4 ani;
- cel puțin 5 ani în două state membre (FR și HU);
- mai mult de 5 ani într-un stat membru (SK);

Niciun indiciu cu privire la nivelul infracțiunilor principale în opt state membre (CZ, DE, IT, NL, PL, PT, RO, ES), ceea ce înseamnă că domeniul de aplicare este extins la toate infracțiunile; Germania restrânge domeniul de aplicare prin excluderea anumitor infracțiuni comise împotriva statului de drept democratic;

În Grecia și în Letonia, infracțiunile grave enumerate într-o listă sunt considerate infracțiuni principale; această listă nu cuprinde toate infracțiunile pentru care durata maximă privativă de libertate este de cel puțin 4 ani de închisoare în Letonia și nu este clar dacă acest lucru este valabil și în Grecia.

2.1.2. Infracțiunile privind participarea la o organizație criminală (articolul 2)

Decizia-cadru se referă, în principal, la incriminarea unui comportament legat de participarea la o organizație criminală. Articolul 2 prevede obligația statelor membre de a se asigura că cel puțin unul dintre următoarele tipuri de comportament este incriminat în legislația națională:

(a) comportamentul oricărei persoane care, în mod intenționat și în cunoștință de cauză privind fie scopul și activitatea generală a organizației criminale, fie intenția sa de a comite infracțiunile respective, ia parte în mod activ la activitățile criminale ale organizației, inclusiv prin furnizarea de informații și mijloace materiale, recrutarea de noi membri, precum și toate formele de finanțare ale activităților acesteia, cunoscând că această participare va contribui la realizarea activităților infracționale ale organizației;

(b) comportamentul oricărei persoane, constând în încheierea unui acord cu una sau mai multe persoane cu privire la exercitarea unei activități care, în cazul în care ar fi pusă în aplicare, ar echivala cu comiterea infracțiunilor menționate la articolul 1, chiar dacă persoana respectivă nu participă la executarea propriu-zisă a respectivei activități.

Măsura de transpunere a articolului 2 prevede după cum urmează:

Patru state membre (BG, HR, EL, MT) prevăd ambele infracțiuni (articolul 2 literele (a) și (b)).

Douăzeci și unu de state membre (AT, BE, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, ES) se referă numai la articolul 2 litera (a), astfel incriminând participarea la o organizație criminală. Legislația națională din BE limitează aplicarea infracțiunii de participare la o organizație criminală la circumstanțe care implică utilizarea intimidării, a amenințării, a violenței, a fraudei, a corupției sau a structurilor comerciale.

În ceea ce privește transpunerea articolului 2 litera (a):

Șase state membre (BG, FR, LT, LV, PL, SI) se referă, în general, la participare/implicare, fără a detalia tipurile de activități avute în vedere (săvârșirea de infracțiuni sau alte activități care nu sunt în mod necesar de natură penală).

Opt state membre (BE, CY, CZ, IE, IT, LU, RO, SK) se referă în mod explicit în definiție la includerea „altor activități” în domeniul de aplicare al comportamentului care constituie participare ori au făcut posibilă de pedeapsă participarea la o organizație criminală, precum și sprijinirea unei organizații criminale.

Alte opt state membre (AT, DE, EE, EL, ES, MT, NL, PT) menționează unul sau mai multe cazuri specifice de „alte activități” incluse în decizia-cadru (de exemplu, furnizarea de informații sau de mijloace materiale, recrutarea de noi membri și finanțarea activităților organizației criminale).

Trei state membre (HU, HR, FI) limitează în mod explicit domeniul de aplicare prin excluderea comiterii efective a oricărei infracțiuni principale (HR) sau a celor la fel de grave sau mai grave decât infracțiunea de sine stătătoare (FI) sau prin restricționarea sa numai la comportamentul pregătitor (HU).

Toate statele membre, cu excepția a patru state membre (CY, FR, HU, IE), incriminează unele dintre formele mai grave de participare la o organizație criminală, precum stabilirea, conducerea, organizarea, promovarea etc.

Nouă state membre (AT, BE, HR, CY, EL, FI, IE, LU, SK) includ trimiteri explicite la intenția și/sau cunoștința infractorului în ceea ce privește scopul și activitatea generală a organizației criminale și/sau comiterea de infracțiuni principale.

În ceea ce privește infracțiunea menționată la articolul 2 litera (b):

Două state membre (EL, MT) incriminează conspirația cu privire la orice infracțiune (cu excepția celor care sunt pasibile de o pedeapsă, alta decât privarea de libertate, precum și a celor prevăzute de Legea privind presa în cazul MT). Grecia exclude infracțiunile principale care se încadrează în infracțiunea de participare la o organizație criminală, dar include infracțiunile minore în cazul în care infractorul a avut ca scop să obțină beneficii financiare sau de altă natură materială sau să atace viața, integritatea fizică sau libertatea de reproducere a unei persoane, cu excepția cazului în care acestea se pedepsesc cu mai puțin de un an de închisoare.

În cazul a două state membre (BG, HR), domeniul de aplicare al infracțiunilor principale este limitat la cele pasibile de mai mult de 3 ani de închisoare. În ceea ce privește Bulgaria, o restricție suplimentară se referă la scopul beneficiilor de natură materială sau al obținerii de influență ilicită asupra organismelor de stat sau a autorităților locale.

2.1.3. Răspunderea persoanelor juridice (articolul 5)

Această dispoziție constituie o clauză standard care este prezentă în mai multe instrumente ale UE. Toate statele membre (cu excepția CY) prevăd dispoziții statutare privind răspunderea penală sau nepenală a persoanelor juridice implicate în infracțiuni privitoare la participarea la o organizație criminală (articolul 2). Cipru a ratificat Convenția UNTOC, dar nu a transpus dispozițiile relevante în ordinea juridică națională.

Primul paragraf prevede răspunderea pentru infracțiunile prevăzute la articolul 2, comise în beneficiul unei persoane juridice de către orice persoană care o reprezintă, ia decizii în numele său ori exercită controlul în cadrul persoanei juridice. Toate statele membre au dispoziții relevante în acest sens, dar numai 15 dintre ele (AT, CZ, DE, FI, EL, HU, IE, IT, LV, LT, PL, PT, SK, SI, ES) se referă în mod explicit la răspunderea pentru lipsa de supraveghere sau control din partea unei persoane menționate la alineatul (1), care a făcut posibilă comiterea infracțiunii în cauză [articolul 5 alineatul (2)]. În unele state membre, o astfel de posibilitate ar putea decurge din interpretarea flexibilă a dispozițiilor fundamentale referitoare la comportamentul persoanelor juridice care constă nu numai în acțiuni, ci și în omisiuni, de exemplu în Țările de Jos și Belgia, Curtea Supremă a confirmat o astfel de interpretare.

Toate statele membre au definiții ale persoanei juridice și confirmă că răspunderea persoanelor juridice, în conformitate cu alineatele (1) și (2), nu aduce atingere procedurilor penale desfășurate împotriva persoanelor fizice care sunt făptuitori sau complici la oricare dintre infracțiunile menționate la articolul 2.

2.1.4. Sancțiuni (articolele 3, 4 și 6)

2.1.4.1. Sancțiunile aplicate persoanelor fizice (articolul 3)

În conformitate cu articolul 3 alineatul (1), statele membre ar trebui să asigure că infracțiunile menționate la articolul 2 sunt pasibile de o pedeapsă maximă privativă de libertate de cel puțin doi ani sau, în cazul unui acord de conspirație la crima organizată, de aceeași pedeapsă maximă privativă de libertate ca infracțiunea în vederea căreia este încheiat acordul.

În ceea ce privește infracțiunea de participare la o organizație criminală (articolul 2 litera (a)), limitele pedepsei cu închisoare pentru infracțiunea de bază, în conformitate cu legislația națională, sunt după cum urmează:

- până la 2 ani în FI;
- până la 3 ani în AT și HR;
- de la 1 la 3 de ani în BE, LU și ES;
- până la 5 ani în DE și FR;
- de la 1 la 5 ani în HU, IT, PT și RO;
- de la 3 luni la 5 ani în PL și SI;
- până la 6 ani în NL;
- de la 1 la 6 ani în BG;
- de la 2 la 7 ani în MT;
- până la 10 ani în CY și EL;
- de la 2 la 10 ani în CZ;
- de la 5 la 10 ani în SK;
- de la 3 la 12 ani în EE;
- până la 15 ani în IE;
- de la 3 la 15 ani în LT;
- de la 8 la 17 ani în LV.

Numai patru state membre (BG, HR, EL, MT) au în vedere și infracțiunea de conspirație la crima organizată în legătură cu articolul 2 litera (b). În conformitate cu legislația națională din Malta, sancțiunea depinde de infracțiunea în vederea căreia este încheiat acordul. Bulgaria stabilește limita maximă a sancțiunii la 6 ani, iar Croația până la 3 ani. În Grecia, infracțiunea de conspirație la crima organizată este pasibilă de o pedeapsă privativă de libertate de minimum 6 luni (minimum 3 luni în cazul în care infracțiunea este o infracțiune minoră care se pedepsește cu minimum 1 an de închisoare).

Trebuie subliniat faptul că majoritatea statelor membre depășesc obligațiile lor de bază și prevăd sancțiuni mai mari pentru comportamentul agravat care nu este reglementat de decizia-cadru în raport cu infracțiunea principală prevăzută la articolul 2:

În funcție de rolul persoanei în cadrul unui grup infracțional organizat, de exemplu, fondatori, factori de decizie sau lideri ai organizației criminale (BE, BG, DE, HR, EE, EL, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, ES);

ca urmare a gravității infracțiunii principale (CZ, DE, FR, IT, PL, RO, ES);

ca urmare a unor caracteristici specifice, cum ar fi utilizarea unor instrumente specifice sau materiale periculoase (EL, IT, LT, PL);

ca urmare a numărului mare de persoane care participă la o organizație criminală (IT, MT).

2.1.4.2. Circumstanțe agravante (articolul 3 alineatul (2))

În conformitate cu articolul 3 alineatul (2), statele membre trebuie să asigure că săvârșirea unei infracțiuni principale în cadrul unei organizații criminale poate fi considerată ca circumstanță agravantă în cadrul sistemelor lor naționale.

În general, sistemele naționale ale tuturor statelor membre au drept caracteristică principiul sancțiunilor individualizate, în sensul că fiecare sancțiune penală poate fi eventual agravată sau redusă în funcție de împrejurări individuale hotărâte de la caz la caz. Aceasta

include, de asemenea, cazul specific de comitere a unei infracțiuni în cadrul unei organizații criminale.

În ceea ce privește dispozițiile legale specifice agravării, au fost identificate următoarele abordări:

În Irlanda, legislația națională prevede ca factor agravant comiterea unei infracțiuni în cadrul unei organizații criminale, aplicabil numai infracțiunilor cu o pedeapsă maximă privativă de libertate mai mare de 4 ani, și anume exact limita minimă prevăzută la articolul 3 alineatul (2).

În Slovenia, factorul agravant se aplică infracțiunilor care depășesc limita de 3 ani de închisoare.

În legislația națională a șase state membre (HR, CZ, FI, HU, LT, PL), comiterea unei infracțiuni în cadrul unei organizații criminale constituie o circumstanță agravantă pentru orice infracțiune (nu numai infracțiunile grave).

Unsprezece state membre (AT, BE, BG, CY, DE, IT, LV, MT, PT, SK, ES) prevăd o trimitere specifică în legislația lor națională la agravare în raport cu o listă a celor mai grave infracțiuni principale ca urmare a faptului că au fost comise în cadrul unei organizații criminale. Nu este clar dacă lista în cauză acoperă toate infracțiunile pasibile de pedepse privative de libertate de minimum 4 ani.

Legislația națională a șase state membre (EE, EL, FR, LU, NL, RO) nu menționează în mod expres comiterea unei infracțiuni în cadrul unei organizații criminale drept circumstanță agravantă.

2.1.4.3. Posibilitatea de reducere a pedepsei sau de scutire a infractorului de la ispășirea pedepsei (articolul 4)

În pofida caracterului opțional al articolului 4 („Fiecare stat membru poate [...]”), toate statele membre prevăd circumstanțele în care se aplică exonerarea de răspundere penală sau de sancțiuni sau de reducere a sancțiunii în cazul circumstanțelor atenuante aplicabile infracțiunilor prevăzute la articolul 2.

2.1.4.4. Sancțiuni aplicate persoanelor juridice (articolul 6 alineatele (1) și (2))

În conformitate cu articolul 6 alineatul (1), comportamentul unei persoane juridice care face obiectul articolului 5 alineatul (1) (cazuri de poziție de conducere bazate pe puterea de a reprezenta, autoritatea de a lua decizii sau de a exercita controlul) ar trebui să conducă la amenzi penale sau nepenale și pot include alte sancțiuni, precum cele enumerate în dispoziția respectivă. În ceea ce privește articolul 5 alineatul (2), și anume cazurile privind lipsa supravegherii sau a controlului, articolul 6 alineatul (2) specifică doar obligația de a prevedea sancțiuni sau măsuri eficace, proporționate și disuasive.

Toate statele membre (cu excepția Ciprului, care nu indică nicio amendă specifică în raport cu persoanele juridice) prevăd amenzi penale sau nepenale pentru comportamentul persoanelor juridice în ceea ce privește infracțiunile prevăzute la articolul 2.

În ceea ce privește „alte sancțiuni” opționale, inclusiv lista neexhaustivă de la articolul 6 alineatul (1), toate statele membre, cu excepția a cinci state membre (AT, DE, EE, FI, IE), prevăd, de asemenea, alte măsuri decât amenzile:

(a) anularea dreptului de a primi avantaje sau ajutor public a fost transpusă de 14 state membre (HR, CZ, FR, EL, HU, IT, LU, LV, MT, PL, PT, RO, SI, ES);

(b) interdicția temporară sau permanentă de a exercita o activitate comercială a fost transpusă de 15 state membre (BE, HR, CZ, FR, EL, HU, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, ES);

(c) plasarea sub control judiciar a fost transpusă de șase state membre: (FR, IT, MT, PT, RO, ES);

(d) lichidarea judiciară a fost transpusă de 13 state membre (BE, HR, CZ, FR, HU, LT, LU, LV, MT, PT, RO, SI, ES);

(e) închiderea temporară sau permanentă a proprietăților care au fost folosite pentru comiterea infracțiunii a fost transpusă de șapte state membre (BE, FR, LT, MT, PT, RO, ES).

În plus, 16 state membre (BE, BG, HR, CZ, FR, HU, IT, LT, LV, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI) prevăd măsuri care nu sunt menționate la articolul 6 alineatul (1), în special în ceea ce privește confiscarea și publicarea hotărârii.

2.1.5. Jurisdicția și coordonarea acțiunilor de urmărire penală (articolul 7)

Articolul 7 impune statelor membre obligația de a se asigura că jurisdicțiile lor acoperă cel puțin cazurile specificate în legătură cu infracțiunile menționate la articolul 2.

Primul criteriu este obligatoriu și se referă la acte săvârșite în întregime sau parțial pe teritoriul unui stat membru, indiferent de locul unde se află sediul de bază al organizației sau își desfășoară activitățile infracționale. Toate statele membre respectă această dispoziție care încorporează principiul teritorialității, care este extins în majoritatea cazurilor la nave și vase.

Al doilea criteriu, și anume jurisdicția cu privire la actele săvârșite de către cetățenii lor în străinătate, este, de asemenea, prevăzut în toate statele membre. Acest fapt îndeplinește simultan în cazul tuturor statele membre cerința de la articolul 7 alineatul (3), care impune o obligație fie de a stabili jurisdicția în privința cetățenilor lor pentru infracțiunile comise în străinătate, fie de a-i extrăda.

Cel de-al treilea criteriu se referă la actele comise în beneficiul unei persoane juridice care își are sediul pe teritoriul aceluia stat membru. O trimitere clară la această dispoziție este prezentă în legislația națională a patru state membre (CZ, IE, IT, NL).

În ceea ce privește restrângerea jurisdicției pentru ultimele două situații (articolul 7 alineatul (1) literele (b) și (c)) la circumstanțe specifice care se aplică atunci când infracțiunile sunt săvârșite în afara teritoriului lor, niciun stat membru nu a pus în aplicare o astfel de abordare.

Articolul 7 alineatul (2) se referă la obligația de cooperare între statele membre în cazuri transfrontaliere (conflicte de jurisdicție). Toate statele membre dispun de instrumente legislative la nivel național în ceea ce privește coordonarea în lupta împotriva infracțiunilor grave transfrontaliere, cu posibilitatea de a recurge la sprijinul Eurojust pentru a consolida coordonarea și cooperarea dintre autoritățile naționale. Sarcina Eurojust de a sprijini statele membre în acest sens se înscrie, de asemenea, în propunerea de regulament al Eurojust privind Agenția UE pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală care este în curs de negociere.

2.1.6. Absența obligației unei declarații sau acuzații din partea victimelor (articolul 8)

Articolul 8 din decizia-cadru prevede obligația statelor membre de a se asigura că investigarea și urmărirea penală pentru infracțiunile menționate la articolul 2 nu depind de o

declarație sau acuzație formulată de o persoană, victimă a infracțiunii, cel puțin în ceea ce privește actele comise pe teritoriul statului membru.

Procedura ex officio în cazurile de urmărire penală a infracțiunilor menționate la articolul 2 reprezintă principiul aplicat în toate statele membre. Acest lucru rezultă fie direct din legislația națională, fie este dedus din faptul că, în anumite state membre, nu există condiții care fac ca urmărirea penală să depindă de o astfel de declarație sau acuzație.

2.2. Evaluarea dispozițiilor naționale relevante ale statelor membre care nu își bazează sistemele legislative pe o infracțiune de sine stătătoare

2.2.1. Transpunerea deciziei-cadru de către Danemarca

Legislația națională din Danemarca nu conține o infracțiune de sine stătătoare în ceea ce privește articolul 2 sau definițiile conexe de la articolul 1.

Se incriminează în general orice tentativă de a săvârși infracțiuni și diferite forme de participare la aceste infracțiuni, iar sancțiunile depind de comportamentul specific. Circumstanța agravantă generală întemeiată pe săvârșirea unei infracțiuni de mai multe persoane care acționează în asociere se aplică tuturor infracțiunilor. Danemarca aplică circumstanțe atenuante extinse tuturor infracțiunilor și are un sistem juridic penal bazat pe răspunderea orizontală a persoanelor juridice pentru toate infracțiunile, cu amenzi relevante. De asemenea, normele generale referitoare la jurisprudență acoperă principiul teritorialității și jurisdicția asupra cetățenilor lor pentru infracțiunile comise în străinătate. Procedura ex officio, fără să existe o declarație sau acuzație din partea victimelor, reprezintă o regulă generală în cadrul procedurilor penale din Danemarca.

2.2.2. Transpunerea deciziei-cadru de către Suedia

Legislația națională din Suedia nu conține o infracțiune de sine stătătoare în ceea ce privește articolul 2.

Se incriminează actele pregătitoare și, în cele mai multe cazuri, tentativele în raport cu o listă a infracțiunilor considerate a fi în mod obișnuit comise în cadrul unei organizații criminale și care sunt, în același timp, comise pentru a obține beneficii și sunt pasibile de o pedeapsă cu închisoarea de cel puțin 4 ani. Sancțiunea pentru actele pregătitoare ar trebui să fie mai mică decât limita superioară și poate fi mai mică decât limita inferioară aplicabilă infracțiunii finalizate, care nu poate fi mai mare de 2 ani de închisoare (cu excepția cazului în care este prevăzută privarea de libertate de cel puțin 8 ani pentru infracțiunea finalizată). Dispozițiile naționale prevăd aplicarea circumstanței agravante întemeiate pe săvârșirea unei infracțiuni în cadrul unei organizații criminale pentru toate infracțiunile. Definiția crimei organizate se aplică în acest scop. Sistemul juridic penal din SE se bazează pe răspunderea orizontală a persoanelor juridice pentru toate infracțiunile, cu amenzi și sancțiuni suplimentare relevante. De asemenea, normele generale referitoare la jurisprudență acoperă principiul teritorialității și jurisdicția asupra cetățenilor lor pentru infracțiunile comise în străinătate. Majoritatea infracțiunilor sunt urmărite penal ex officio, fără să existe nicio declarație sau acuzație din partea victimelor.

3.CONCLUZIILE ȘI ETAPELE URMĂTOARE

Din prezentarea generală a transpunerii deciziei-cadru în statele membre rezultă că există o serie de diferențe care, în mare măsură, pot fi rezultatul diferențelor în ceea ce privește tradițiile juridice ale statelor membre. Comisia este de părere că decizia-cadru nu

atinge nivelul minim de apropiere a legislației în ceea ce privește acțiunea de conducere sau participare la o organizație criminală, pe baza unui concept unic privind o astfel de organizație. Prin urmare, Comisia consideră că decizia-cadru permite statelor membre să nu introducă respectivul concept de organizație criminală, ci să aplice în continuare legislația penală națională, apelând la norme generale privind participarea la infracțiuni specifice și pregătirea acestora. Acest lucru poate avea drept efect crearea unor diferențe suplimentare în ceea ce privește punerea în aplicare a deciziei-cadru.

Deși majoritatea statelor membre a prevăzut infracțiunile de sine stătătoare în legătură cu participarea la o organizație criminală în conformitate cu articolul 2, două state membre nu au făcut acest lucru. Toate statele membre care prevăd o infracțiune de sine stătătoare se referă la participarea la o organizație criminală (articolul 2 litera (a)), în timp ce doar câteva dintre ele se referă, de asemenea, la infracțiunea de conspirație la crimă organizată (articolul 2 litera (b)). Niciun stat membru nu a optat pentru incriminarea exclusivă a infracțiunii de conspirație la crimă organizată (articolul 2 litera (b)).

Multe state membre au depășit cadrul cerințelor minime. Unele dintre ele extind dispozițiile naționale prin faptul că nu se referă la toate elementele definiției crimei organizate, de exemplu nu menționează criteriul beneficiului sau domeniul de aplicare al infracțiunilor principale. În consecință, regimul juridic național se aplică unei game largi de infracțiuni, de exemplu și pentru infracțiuni care nu sunt neapărat săvârșite pentru un beneficiu (sau în cazul cărora beneficiul nu trebuie să fie dovedit) sau pentru cazurile în care domeniul de aplicare este extins, depășind cadrul infracțiunilor grave. În plus față de infracțiunile menționate la articolul 2, statele membre prevăd măsuri care nu sunt acoperite în nici un fel de decizia-cadru, de exemplu infracțiuni paralele care vizează anumite tipuri de grupuri organizate, care se caracterizează prin obiectivul urmărit sau prin modalitatea de funcționare. Un alt exemplu de standarde naționale care depășesc dispozițiile din decizia-cadru îl reprezintă nivelurile sancțiunilor de bază care sunt mai mari decât cele prevăzute în decizia-cadru și care, în unele cazuri, sunt majorate ca urmare, de exemplu, a unui comportament specific sau a rolului deținut în cadrul organizației. De asemenea, ar trebui remarcat faptul că au fost transpuse în mare măsură dispozițiile opționale, cum ar fi circumstanțele atenuante sau sancțiunile pentru persoanele juridice.

Există un număr de aspecte care pot necesita o clarificare suplimentară în ceea ce privește punerea corectă în aplicare a deciziei-cadru. Aceste aspecte se referă, în principal, la eventuale limitări ale domeniului de aplicare al definiției unei organizații criminale, precum și la aspecte legate de transpunerea corectă a articolului 5 privind răspunderea persoanelor juridice.

În conformitate cu Agenda europeană privind securitatea, care prevede să se asigure o mai bună punere în aplicare și utilizare a instrumentelor juridice existente ale UE, Comisia va oferi sprijin statelor membre pentru a se asigura un nivel satisfăcător de punere în aplicare a deciziei-cadru. Comisia va continua, de asemenea, să monitorizeze conformitatea măsurilor naționale cu instrumentele UE. Evaluarea va examina, de asemenea, dacă aspectele identificate afectează buna punere în aplicare a deciziei-cadru.

Comisia va iniția contacte bilaterale cu statele membre în cauză și, dacă este necesar, va face uz de competențele sale executorii în temeiul tratatelor.

Aceste activități vor contribui, de asemenea, la evaluarea necesității și a oportunității de a se revizui decizia-cadru.

DIRECTIVA 2014/42/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană

(1) Câștigul financiar constituie principalul motiv care stă la baza criminalității organizate transfrontaliere, inclusiv a organizațiilor criminale de tip mafiot. Prin urmare, autoritățile competente ar trebui să dispună de mijloacele de a depista, îngheța, gestiona și confisca produsele provenite din săvârșirea de infracțiuni. Cu toate acestea, prevenirea și combaterea eficace a criminalității organizate ar trebui realizate prin neutralizarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni și, în anumite cazuri, ar trebui extinse la toate tipurile de bunuri care provin din activități infracționale.

(10) Statele membre au libertatea de a iniția proceduri de confiscare legate de o cauză penală în fața oricărei instanțe competente.

(11) Este necesară clarificarea conceptului de produse provenite din săvârșirea de infracțiuni pentru a include produsele directe obținute din activitatea infracțională și toate beneficiile indirecte rezultate din aceasta, inclusiv reinvestirea sau transformarea produselor directe. Astfel, produsele pot include orice tip de bunuri, inclusiv cele transformate sau convertite, integral sau parțial, în alte bunuri sau cele combinate cu un bun dobândit din surse legitime, până la valoarea estimată a produselor combinate. Produsele pot include și venitul sau alte beneficii derivate din produsele infracțiunii sau din bunurile în care au fost transformate, convertite sau cu care au fost combinate respectivele produse.

(12) Prezenta directivă prevede o definiție extinsă a bunurilor care pot face obiectul înghețării și confiscării. Definiția respectivă include documente sau instrumente juridice care atestă un titlu sau un drept asupra unor astfel de bunuri. Astfel de documente sau instrumente ar putea include, de exemplu, instrumente financiare sau documente care pot da naștere unor drepturi de creanță și care se află, în mod normal, în posesia persoanei căreia i se aplică procedurile relevante.

Prezenta directivă nu aduce atingere procedurilor naționale existente pentru păstrarea documentelor sau instrumentelor juridice care atestă un titlu sau un drept asupra unui bun, întrucât acestea se aplică de către autoritățile naționale sau organismele publice competente în conformitate cu legislația națională.

(25) Statele membre au libertatea de a defini confiscarea aplicată terților ca o măsură accesorie sau alternativă confiscării directe, după caz, în conformitate cu legislația națională.

(26) Confiscarea conduce la depozitarea definitivă de bunuri. Totuși, conservarea bunurilor poate fi o condiție preliminară pentru confiscare și prezintă importanță pentru executarea unei hotărâri de confiscare. Bunurile sunt conservate prin intermediul înghețării. Pentru a împiedica dispariția bunurilor înainte de emiterea unui ordin de înghețare,

autoritățile competente din statele membre ar trebui să aibă dreptul de a lua măsuri imediate pentru asigurarea disponibilității acelor bunuri.

CADRUL LEGISLATIV INTERN

Fenomenul criminalității organizate este reglementat în spațiul legislativ intern prin Codul Penal⁵, art. 367 *Constituirea unui grup infracțional organizat*

(1) Inițierea sau constituirea unui grup infracțional organizat, aderarea sau sprijinirea, sub orice formă, a unui astfel de grup se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Când infracțiunea care intră în scopul grupului infracțional organizat este sancționată de lege cu pedeapsa detențiunii pe viață sau cu închisoarea mai mare de 10 ani, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) au fost urmate de săvârșirea unei infracțiuni, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(4) Nu se pedepsesc persoanele care au comis faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2), dacă denunță autorităților grupul infracțional organizat, înainte ca acesta să fi fost descoperit și să se fi început săvârșirea vreuneia dintre infracțiunile care intră în scopul grupului.

(5) Dacă persoana care a săvârșit una dintre faptele prevăzute în alin. (1)-(3) înlesnește, în cursul urmăririi penale, aflarea adevărului și tragerea la răspundere penală a unuia sau mai multor membri ai unui grup infracțional organizat, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

(6) Prin grup infracțional organizat se înțelege grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni.

Cadrul legislativ intern conține și o lege specială privind criminalitatea organizată - *LEGEA Nr. 39 din 21 ianuarie 2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate*⁶, care, reține ca infracțiuni cu caracter grav comise de un grup structurat: supunerea la muncă forțată sau obligatorie, prevăzută la art. 212 din Codul penal; divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice, prevăzută la art. 304 din Codul penal; ștergerea sau modificarea marcajelor de pe arme letale, prevăzută la art. 344 din Codul penal; infracțiuni privind concurența neloială; infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene; infracțiuni privind traficul de droguri; infracțiuni privind regimul juridic al precursorilor de

⁵ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/109855>

⁶ <http://www.diicot.ro/images/documents/legi/L39.2003.pdf>

droguri; infracțiuni privind nerespectarea dispozițiilor privind introducerea în țară de deșeuri și reziduuri; infracțiuni privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc.

Confiscarea este reglementată în cadrul Cap. IV *Măsuri de siguranță* din Codul Penal, art. 112 și 112.

Art. 112 Confiscarea specială

(1) *Sunt supuse confiscării speciale: a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală; b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor; c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor; d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor; e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia; f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.*

(2) *În cazul prevăzut în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.*

(3) *În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).*

(4) *Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.*

(5) *Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b)-e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.*

(6) *Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c).*

Articolul 112¹ Confiscarea extinsă

(1) *Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele menționate la art. 112, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea uneia dintre următoarele infracțiuni, dacă fapta este susceptibilă să îi procure un folos material și pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 4 ani sau mai mare: a) infracțiuni privind traficul de droguri și de precursori; b) infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile; c) infracțiuni privind frontiera de stat a României; d) infracțiunea de spălare a banilor; e) infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea pornografiei; f) infracțiuni din legislația privind combaterea terorismului; g) constituirea unui grup infracțional organizat; h) infracțiuni contra patrimoniului; i) nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive; j) falsificarea de monede, timbre sau de alte valori; k) divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operații de import sau export, deturnarea de fonduri, infracțiuni privind regimul importului și al exportului, precum și al introducerii și scoaterii din țară de deșeuri și reziduuri; l) infracțiuni privind jocurile de noroc; m) infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și*

infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene; n) infracțiuni de evaziune fiscală; o) infracțiuni privind regimul vamal; p) infracțiuni de fraudă comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice; q) traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: a) valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește în mod vădit veniturile obținute de aceasta în mod licit); b) instanța are convingerea că bunurile respective provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1).*

(3) Pentru aplicarea dispozițiilor alin. (2) se va ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată ori de un terț unui membru al familiei sau unei persoane juridice asupra căreia persoana condamnată deține controlul.

(4) Prin bunuri, conform prezentului articol, se înțelege și sumele de bani.

(5) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de persoana condamnată, membrii familiei acesteia.

(6) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora

.(7) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea.

(8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.⁷

Potrivit unui raport Freedom House din anul 2016, există carențe legislative ce contribuie la rata mică de executare a creanțelor din materie penală: *Codul de procedură fiscală* care oferă unei persoane condamnate pentru fapte de corupție, evaziune fiscală ori spălare de bani aceleași garanții care sunt oferite unui contribuabil de bună-credință aflat în dificultate, *Legea insolvenței*, care are prevederi privind încetarea măsurilor de executare silită – inclusiv a acelor ce vizează confiscarea unor bunuri provenite din infracțiuni sau în vederea recuperării prejudiciilor – în momentul deschiderii procedurii de insolvență precum și *legislația de valorificare a bunurilor intrate în proprietatea private a statului* – o ordonanță de guvern depășită, ce permite numai vânzarea imobilelor confiscate, nu și reutilizarea lor administrativă – pentru sediile unor instituții publice – sau socială, ori perceperea de chirii.⁸

LEGISLAȚIA LA NIVELUL STATELOR

AUSTRIA

O poziție avansată o au legiuitorii din Austria, care deși nu definesc noțiunea de crimă organizată, totuși, au cuprins în Codul Penal trăsăturile acesteia.

⁷ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/109855>

⁸ <http://freedomhouse.ro/stiri/watchdog/item/472-recuperarea-prejudiciilor-%C8%99i-confiscarea-bunurilor-dob%C3%A2ndite-prin-infrac%C8%9Biuni-raport-de-diagnoz%C4%83>

- a) un grup de peste 10 persoane angajate în structura criminală, ca un fel de întreprindere;
- b) continuitate (pentru o mai lungă perioadă de timp);
- c) activitățile sunt enumerate și descrise prin specificare și scop; încălcarea legii este îndreptată împotriva vieții, sănătății, libertății sau proprietății, exploatarea prostituției, falsificarea banilor, traficul cu materiale nucleare, toxice sau droguri;
- d) scop – intenția trebuie, în cea mai mare parte, să fie îndreptată către:
 - repetarea infracțiunilor severe;
 - primirea de valori monetare mari sau influență ridicată în domeniul politicii sau economiei;
 - corupție, terorism sau măsuri speciale pentru a scăpa de acuzațiile ce ar putea apărea.⁹

Secțiunea 129 *Formarea organizațiilor criminale* din Codul penal austriac:

(1) *Oricine formează o organizație ale cărei obiective sau activitate sunt îndreptate spre comiterea unor infracțiuni, sau cine participă la o astfel de organizație în calitate de membru, recrutează pentru ea sau o sprijină, va fi pedepsit cu închisoare de cel mult cinci ani sau o amendă.*

(2) *Subsecțiunea (2) nu se aplică:*

1. *în cazul în care organizația este un partid politic, pe care Curtea Constituțională Federală nu l-a declarat neconstituțional;*

2. *în cazul în care comiterea de infracțiuni are doar un obiectiv sau o activitate de importanță minoră; sau*

3. *în măsura în care scopurile sau activitatea organizației se referă la infracțiuni prevăzute la secțiunile 84 și 87.*

(3) *O încercare de a forma o organizație indicată în subsecțiunea (1) se pedepsește.*

(4) *În cazul în care făptuitorul este unul dintre capii sau susținători sau există un caz deosebit de grave, se aplică apoi pedeapsa cu închisoarea de la șase luni la cinci ani.*

(5) *Instanța poate renunța la pedeapsa în temeiul subsecțiunilor (1) și (3), în cazul participanților a căror vinovăție este mică sau a căror implicare este de o importanță minoră.*

(6) *Instanța poate reduce la alegerea sa pedeapsa (secțiunea 49 subsecțiunea (2)) sau renunțarea la pedeapsă în temeiul acestor dispoziții, dacă făptuitorul:*

1. *face în mod voluntar și cu seriozitate eforturile de a preveni continuarea existenței organizației sau comiterea unei infracțiuni în concordanță cu obiectivele sale; sau*

2. *dezvăluie în mod voluntar cunoștințele sale la o agenție guvernamentală, în timp util, astfel încât crimele, planificarea actului criminal, pot fi prevenite; dacă infractorul își atinge scopul sau existența în continuare a organizației nu este împiedicată, iar acestea se obțin fără eforturile sale, atunci el nu va fi pedepsit.¹⁰*

Titlul 7 Sechestrul și Confiscarea

⁹ <http://www.refworld.org/docid/3ae6b5bf0.html>

¹⁰ <http://www.iuscomp.org/gla/statutes/StGB.htm#AIIIvii>

În cazul în care a fost comis un act ilegal și făptuitorul sau instigatorul sau complicele au dobândit ceva ca rezultat al acestuia sau în scopul de a comite delictul, atunci instanța va dispune confiscarea acestuia.

BELGIA

Potrivit documentelor oficiale¹¹, grupul de crimă organizată reprezintă acea structură care:

- săvârșește infracțiuni care, fiecare separat sau împreună, au un impact considerabil, din motive de profit sau de putere;
- este format din mai mult de două persoane care acționează împreună;
- activitățile infracționale se desfășoară pe o perioadă lungă de timp sau nedeterminată;
- există o divizare a sarcinilor:
 - a. sunt utilizate structuri comerciale;
 - b. se face apel la violență și/sau alte mijloace de intimidare;
 - c. se exercită o influență asupra politicii, mass-media, administrației publice, judiciare sau a mediului de afaceri.

Belgia a adoptat stabilit o procedură specială privind sechestrarea și confiscarea bunurilor obținute prin comiterea de infracțiuni, coordonată de Oficiul Central pentru Sechestrarea și Confiscarea Bunurilor (COSC), creat în anul 2003¹², ca structură în cadrul Parchetului Public.

Potrivit secțiunii 2 din legea de înființare a COSC, gestionarea bunurilor sechestrate se realizează într-un mod care să permită păstrarea valorii lor pe perioada conservării, acest mecanism fiind încorporat în Codul de procedură penală. Procurorul este responsabil pentru gestionarea bunurilor sechestrate, cu excepția cazurilor în care, în perioada anchetei responsabilitatea îi revine magistratului de instrucție.

Potrivit prevederilor art. 42 Cod penal, confiscarea specială se aplică:

- obiectelor care servit la săvârșirea unei infracțiuni;
- pentru toate obiectele/bunurile care au fost produse prin infracțiune.
- prestațiilor pecuniare derivate direct dintr-o infracțiune.

Confiscarea se pronunță de către judecător, care poate efectua evaluarea monetară a bunurilor. Confiscarea specială a bunurilor poate fi decisă de către judecător, în conformitate cu temeiul juridic aplicabil, numai în măsura în care acest lucru a fost solicitat în scris de către procuror.

Confiscarea poate fi impusă împotriva autorilor și complicilor condamnați pentru una sau mai multe infracțiuni în cazul în care aceștia au dobândit beneficii economice suplimentare și atunci când există dovezi concrete din care rezultă că acestea au fost obținute din infracțiuni.

¹¹ <http://www.organized-crime.de/OCDEF1.htm#black>

¹² https://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/corruption/Projects/CAR_Serbia/Technical%20papers/2358-CAR-TP18_%202010.pdf

BULGARIA

Codul penal al Bulgariei, modificat în anul 2009, reglementează în cuprinsul art. 93, alin. 20, grupul infracțional organizat, astfel: *un grup structurat durabil format din trei sau mai multe persoane care au scopul de a comite crime coordonate în interiorul statului sau în străinătate, pentru care legea prevede o pedeapsă de închisoare de până la trei ani. Grupul este structurat fără nicio alocare formală a funcțiilor între membrii grupului, durata parteneriatului sau a structurii dezvoltate fixe.*¹³

Sancțiunile privind infracțiunile legate de criminalitatea organizată, inclusiv confiscarea bunurilor, sunt prevăzute la art. 321, respectiv 321a.

(1) O persoană care formează sau conduce un grup criminal organizat, se pedepsește cu privare de libertate de la trei până la cinci ani.

(2) O persoană care ia parte la un astfel de grup se pedepsește cu privare de libertate de la 1 până la șase ani.

(3) În cazul în care grupul este armat, format pe criteriul intereselor personale sau în scopul executării infracțiunilor prevăzute la articolele 142, 142a, 143a, 243, 244, 253, 280, 337, 339, alin. 1 - 4 și 354a, alin. 1 și 2, 354b, alin. 1-4 sau un funcționar ia parte la executarea infracțiunii, pedeapsa este:

1. în conformitate cu alineatul (1) - privarea de libertate de la cinci la cincisprezece ani;

2. în conformitate cu alineatul (2) - privarea de libertate de la trei până la zece ani.

(4) Membrul grupului organizat care se predă voluntar autorităților și dezvăluie tot ceea ce cunoaște despre grup, înainte de angajarea unei infracțiuni de către el însuși sau de către grup, nu va fi pedepsit. (...)

(6) Orice persoană care este de acord ca împreună cu unul sau mai mulți indivizi să comită, în această țară sau în străinătate, infracțiuni pedepsite cu privarea de libertate mai mare de trei ani și care urmăresc scopul de a obține un beneficiu material sau exercitarea influenței ilegale asupra operațiunilor unei autorități competente sau administrații locale, se pedepsește cu privare de libertate de până la șase ani.

Art.321a

(1) O persoană care participă la conducerea unei organizații sau a unui grup, care încheie tranzacții sau obține beneficii prin utilizarea forței sau prin înfricoșare, se pedepsește cu privare de libertate de la trei la opt ani.

(2) O persoană care participă la o astfel de organizație sau de grup se pedepsește cu privare de libertate de până la cinci ani.

(3) Bunurile dobândite ca urmare a activității organizației, grupului sau membrilor acesteia, se angajează în favoarea statului, cu condiția ca persoanele de la care au fost dobândite, sau moștenitorii lor, sunt necunoscuți.

CEHIA

¹³ <http://www.legislationline.org/documents/action/popup/id/8881/preview>

Codul penal ceh, în definirea făcută organizațiilor criminale în art. 129¹⁴ prezintă următoarele trăsături ale acestora:

- a) asocierea mai multor persoane;
- b) structură internă de organizare;
- c) repartizarea funcțiilor și împărțirea activităților în interiorul organizației;
- d) orientarea către obținerea de beneficiu;
- e) comiterea, în mod continuu, de delict.

Codul penal ceh diferențiază sub aspectul sancțiunii mai severe, infracțiunile comise în mod organizat, de cele comise neorganizat¹⁵. Totodată, consideră ca "*circumstanță agravantă*" faptul de a fi comis o infracțiune atât ca organizator, cât și ca membru al bandei organizate ori al asociației.

În privința confiscării, legea penală cehă prevede, la art.70, posibilitatea confiscării bunurilor, astfel:

Instanța poate impune o sentință de confiscare a unui bun sau a unor valori care:

- a) au fost folosite pentru a comite un act criminal;*
- b) s-a intenționat comiterea un act criminal avându-se în vedere utilizarea acestora;*
- c) au fost achiziționate de către autorul infracțiunii printr-un act criminal sau ca o recompensă pentru un astfel de act, sau*
- d) au fost achiziționate de către autorul infracțiunii, chiar și în parte, printr-un act criminal sau ca o recompensă pentru un astfel de act.*

DANEMARCA

Nu există în legislație o definiție a criminalității organizate, Codul penal făcând referire doar la activitățile infracționale comise prin asociere.

Orice persoană care:

- 1) prevede în mod direct sau indirect, un sprijin financiar;
- 2) în mod direct sau indirect, procură sau colectează mijloace;
- 3) în mod direct sau indirect, oferă spații, bani, alte active

unei persoane, grup sau unor persoane asociate, care se angajează sau intenționează să comită acte de terorism, este pasibilă de pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de cel mult 10 ani.

Orice persoană care, altfel decât prin instigare sau sfaturi, acționează sau contribuie la activitatea criminală sau scopul comun al unui grup sau o asociație, care comite una sau mai multe infracțiuni penale, este pasibilă de pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de cel mult 6 ani (art.114 Cod penal).

Potrivit prevederilor art. 76 Cod penal¹⁶, confiscarea totală sau parțială a bunurilor aparținând unei persoane care a fost găsită vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, poate avea loc atunci când

- 1) fapta săvârșită este de natură să atragă după sine un câștig semnificativ;
- 2) potrivit legii, fapta săvârșită se pedepsește cu închisoare de la un minim de 6 ani.

¹⁴ <http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/Criminal%20Code%20of%20the%20Czech%20Republic.pdf>

¹⁵ http://www.stiucum.com/drept/criminologie/Particularitati-legislative-in84272.php_-_ftn126

¹⁶ https://www.unodc.org/tldb/pdf/Denmark_Criminal_Code_2005.pdf

ESTONIA

În 2002, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Penal estonian, a fost introdusă noțiunea de organizație criminală. În conformitate cu articolul 255 alineatul (1) din Codul penal, apartenența la o organizație permanentă formată din trei sau mai multe persoane care au sarcini clar delimitate, ale cărei activități sunt îndreptate spre comiterea unor infracțiuni de gradul întâi sau delict care aduc atingere puterii oficiale, se pedepsește cu închisoare între 3 și 12 ani.

În 2007, formularea a fost modificată prin adăugarea condiției ca această organizație să fi fost creată în scopul obținerii unor câștiguri materiale. Cercul activităților infracționale a fost extins, cuprinzând și infracțiuni de gradul al doilea pentru care termenul maxim de pedeapsă de cel puțin trei ani este prescris. Astfel, în forma actuală, art. 255 prevede: (1) *"Calitatea de membru într-o organizație permanentă formată din trei sau mai multe persoane care împărtășesc o distribuție a sarcinilor, creată în scopul obținerii unor câștiguri materiale prin comiterea unor infracțiuni de gradul al doilea, pentru care pedeapsa maximă de cel puțin 3 ani de închisoare este prescrisă, sau infracțiuni de gradul întâi, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani.*

(1)¹ *Aceeași faptă, dacă este comisă de o persoană juridică, este pasibilă de o pedeapsă pecuniară sau de dizolvare obligatorie.*

(2) *Pentru o infracțiune prevăzută în prezentul articol:*

1) *instanța poate impune, ca pedeapsă suplimentară, o sancțiune pecuniară în temeiul prevederilor art. 53 din prezentul Cod; sau*

2) *instanța impune, în conformitate cu prevederile art. 83² din prezentul cod, confiscarea extinsă a bunurilor obținute prin infracțiune.*¹⁷

Art.256 Formarea unei organizații criminale

(1) *Formarea, conducerea sau recrutarea membrilor unei organizații criminale se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani.*

(1)¹ *Aceeași faptă, dacă este comisă de o persoană juridică, este pasibilă de o pedeapsă pecuniară sau de dizolvare obligatorie.*

(2) *Pentru o infracțiune prevăzută în prezentul articol:*

1) *instanța poate impune, ca pedeapsă suplimentară, o sancțiune pecuniară în temeiul prevederilor art. 53 din prezentul Cod; sau*

2) *instanța impune, în conformitate cu prevederile art. 83² din prezentul cod, confiscarea extinsă a bunurilor obținute prin infracțiune.*

FRANȚA

Legea penală franceză privind combaterea crimei organizate prevede, ca și alte sisteme de drept, o infracțiune distinctă, sancționată separat, denumită asocierea de

¹⁷ <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ee/ee133en.pdf>

răufăcători (*association de malfaiteurs*) pentru anumite infracțiuni specifice crimei organizate.

Asociația de răufăcători este reglementată în art. 450 -1 la 450 – 3 din Codul penal francez.

Art. 450 - 1 prevede: „*Reprezintă o asociere de răufăcători orice grupare/ înțelegere constituite în vederea pregătirii uneia sau mai multor acțiuni materiale, uneia sau mai multor infracțiuni grave sau uneia sau mai multor contravenții pentru care sunt prevăzute pedepse cu închisoare de cel puțin 5 ani*”.

În cazul în care delictele constatate sunt infracțiuni sau contravenții pedepsite cu 10 ani de închisoare, participarea la o asociație criminală se pedepsește cu 10 ani de închisoare și amendă de 150.000 €.

În cazul în care delictele constatate reprezintă contravenții pedepsite cu cel puțin 5 ani de închisoare, participarea la o asociație criminală se pedepsește cu 5 ani de închisoare și amendă în cuantum de 75.000 EUR.

Art. 450-2 Orice persoană care a participat la grupul sau complotul definite la art. 450-1 este scutită de pedeapsă în cazul în care, înainte de începerea urmăririi penale, dezvăluie autorităților competente existența grupului sau a complotului și permite identificarea acestora.

Incapacitatea unei persoane de a-și justifica un mod de viață corespunzător venitului său, care este în același timp în contact cu persoanele angajate în activități prevăzute de articolul 450-1, se pedepsește cu 5 ani închisoare și o amendă de 75.000 €.

Art. 450-3 Persoanele fizice vinovate de săvârșirea delictelor prevăzute la alin. (1), este pasibil, de asemenea, de următoarele pedepse:

- confiscarea drepturilor civice, civile și de familie, în conformitate cu prevederile art. 136-26;

- interdicția de a deține o funcție publică sau de a desfășura o activitate socială sau profesională în timpul căreia sau ocazie cu care a fost comis delictul, în conformitate cu prevederile stabilite de art.137-27;

- sfera interdicțiilor prevăzute de art. 131-31.

Art. 450-5

(5) Persoanele fizice și juridice vinovate de infracțiunile prevăzute în conformitate cu al doilea paragraf al articolului 450-1 și articolul 450-2, paragraf 1, suporta, de asemenea, pedeapsa suplimentară de confiscare totală sau parțială a activelor lor, indiferent de natura lor, mobile sau imobile, aflate în proprietate individuală sau comună.

GERMANIA

În Codul penal german, art. 129¹⁸ este aplicat strict infracțiunilor legate de crima organizată. Articolul menționat precizează:

(1) „*Oricine formează o asociație ale cărei obiective sau activități sunt îndreptate către comiterea de acte criminale, sau oricine participă la o astfel de asociație ca membru, cotizează pentru ea sau o sprijină, va fi pedepsit cu închisoare de până la 5 ani sau amendă*”.

¹⁸ https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html#p1204.

(3) Încercarea de a forma o organizație așa cum este indicat la alin. (1) de mai sus se pedepsește.

(5) Instanța poate dispune achitarea în cazul unor complici a căror vină este de natură minoră sau a căror contribuție este de o importanță minoră, în cazurile prevăzute la alin. (1) și (3) de mai sus.

(6) Instanța poate reduce sentința (secțiunea 49 (2)) sau dispune achitarea în cazul infractorului care:

1. face în mod voluntar și cu seriozitate eforturi de a preveni existența în continuare a organizației sau comiterea unei infracțiuni în concordanță cu obiectivele sale; sau

2. dezvăluie, în mod voluntar, cunoștințele sale către o autoritate guvernamentală, în timp util, astfel încât infracțiunile planificate de care el are cunoștință să poată fi prevenite; în cazul în care infractorul reușește să împiedice existența în continuare a organizației sau în cazul în care acest lucru se realizează fără eforturile sale, el nu va mai atrage răspunderea penală.

Conform doctrinei penale germane, organizația trebuie să cuprindă cel puțin trei persoane, să desfășoare o activitate criminală continuă, fiecare membru să se supună voinței asociației, să existe o legătură între aceștia, o parte din cartierul general să se afle în Germania.

În situația infracțiunilor grave (omucideri, răpiri, luarea de ostatici etc.), prevăzute separat în Codul penal sau legi speciale, comiterea lor de către organizație constituie circumstanță agravantă și pedeapsa este mărită.

Art. 73 Condițiile confiscării

(1) Dacă o ilegalitate a fost comisă, iar autorul principal sau cel secundar a obținut venituri din acesta sau cu scopul de a le utiliza pentru comiterea infracțiunii, instanța trebuie să dispună confiscarea acestora. Aceasta nu se va aplica în situația în care există o revendicare a victimei pentru a cărei rezolvare e necesară privarea făptuitorului principal sau a celui secundar de valoarea care a fost obținută.

(2) Ordinul de confiscare se extinde la beneficiile derivate din ceea ce s-a obținut. De asemenea, se poate extinde la obiectele pe care făptuitorul principal sau cel secundar le-au dobândit prin vânzare a obiectului obținut în urma comiterii delictului, ca înlocuire pentru distrugerea sa, deteriorarea sau pierderea forțată a acestuia sau pe baza unui drept surogat

(3) În cazul în care făptuitorul principal sau cel secundar a acționat pentru altcineva și persoana în cauză a dobândit ceva din această infracțiune, Ordonanța de confiscare în conformitate cu alin.(1) și (2) de mai sus se va face împotriva lui.

(4) Confiscarea unui bun se dispune, de asemenea, în cazul în care acesta se află în proprietatea sau la dispoziția unei terțe părți, care l-a procurat pentru a susține sau cunoscând circumstanțele infracțiunii.

Art. 73a Confiscarea valorilor monetare

(1) În măsura în care confiscarea unui anumit obiect este imposibilă din cauza naturii a ceea ce s-a obținut sau din alt motiv sau pentru că procedura de confiscare a unui obiect surogat în temeiul art. 73 (2) nu a fost dispusă, instanța va dispune confiscarea unei sume de bani, corespunzătoare valorii obținute în urma infracțiunii. Instanța va dispune, de

asemenea, o ordonanță adițională confiscării unui bun pentru a actualiza valoarea acestuia în situația în care a intervenit devalorizarea.

Referitor la confiscare, în Germania operează principiul de nevinovăție, dreptul la proprietate fiind apărat și garantat de Constituție. Totuși, legiuitorul a introdus, pe lângă „amendă” ca pedeapsă complementară, o formă originală „amenda pe proprietate”. Aceasta se aplică pe lângă pedeapsa închisorii până la 2 ani pentru anumite infracțiuni. Quantumul amenzii pe proprietate se stabilește avându-se în vedere valoarea averii acuzatului, valoare cunoscută sau estimată de instanță. Această estimare făcută de instanță obligă acuzatul să facă dovada realității valorii și implicit să-și dovedească proveniența lăcită. Codul penal a fost completat prin incriminarea unor infracțiuni din sfera crimei organizate comise de organizații criminale. De asemenea, sistemul penal german în vederea combaterii crimei organizate a adoptat o serie de legi speciale ce prevăd infracțiuni a căror comitere de către organizație constituie o agravantă.

Legile speciale, pentru a sublinia caracterul agravant al unor infracțiuni, în afara comiterii de către organizație, sancționează și modul „profesionist” de săvârșire a acestora.

În opinia penaliștilor germani, problema combaterii crimei organizate în Germania încă nu este rezolvată și se consideră a fi mult mai eficientă introducerea unor prevederi penale în legi speciale, cu pedepse drastice, decât o eventuală modificare a Codului penal.

GRECIA

În art. 187¹⁹ din Codul penal elen, intitulat „Organizația criminală”, se prevede:

(1) O pedeapsă cu închisoare de până la zece ani este impusă oricărei persoane care organizează sau este inclusă ca membru într-un grup structurat cu activitate continuă, formată din trei sau mai multe persoane (organizația) și intenționează să comită infracțiunile prevăzute de articolele 207 (contrafacere), 208 (punerea în circulație a banilor contrafăcuți), 216 (falsificarea), 218 (falsificarea și utilizarea neautorizată de ștampile), 242 (mărturie mincinoasă) 264 (incendii), 265 (incendierea pădurilor), 268 (inundații), 270 (explozie), 272 (încălcări ale regimului materialelor explozibile), 277 (scufundarea navelor), 279 (otrăvirea apelor și alimentelor), 291 (perturbarea siguranței trenurilor, navelor și aeronavelor), 299 (omor intenționat), 310 (vătămare fizică brută), 322 (răpire), 325 (traficul de sclavi), 324 (răpirea de minori), 327 (răpirea involuntară), 336 (viol), 339 (seducerea minorilor), 374 (cazuri brute de furt), 375 (delapidare), 380 (jaf), 385 (șantaj), 386 (fraudă), 386A (fraudă informatică), 404 (cămătărie), precum și infracțiuni prevăzute în legislația privind substanțele stupefiante, arme, materiale explozive și protecția în raport cu materialele care emit radiații nocive pentru oameni.

(2) Orice persoană care, prin amenințarea sau folosirea forței împotriva funcționarilor judiciari, martorilor, experților și interpreților sau prin mituirea persoanelor menționate, încearcă să anuleze descoperirea sau urmărirea penală și pedepsirea infracțiunilor de la alineatul precedent, se pedepsește cu pedeapsă cu închisoarea de cel puțin un an.

(3) Orice persoană, cu excepția celor menționate la alin. 1, care se alătură unei alte persoane pentru a comite o infracțiune (bandă) este pedepsită cu cel puțin 6 luni de închisoare. Delicventul este pedepsit cu cel puțin 3 luni de închisoare dacă alăturarea are

¹⁹ https://www.unodc.org/res/cld/document/grc/penal_code_excerpts_html/Greece_Criminal_Code_Excerpts.pdf

ca scop comiterea unor delikte pentru care sunt prevăzute pedepse de cel puțin un an de închisoare și care sunt legate de câștiguri materiale, integritate fizică sau libertate sexuală. Fabricarea, furnizarea sau posesia de arme, materiale explozibile, chimice sau biologice precum și materiale radioactive, cu scopul de a servi intereselor organizației (așa cum sunt menționate la alin.1 și 3) sau obținerea de mijloace financiare sau de altă natură de către membrii acesteia reprezintă circumstanțe agravante. Necomiterea oricărui delict menționat la alin. 1 și 3, reprezintă circumstanțe atenuante.

Confiscarea este prevăzută la Cap. IV Sancțiuni, Măsuri asiguratorii, Reparații, art. 76.

(1) Obiectele care decurg dintr-o infracțiune sau delict comise cu intenție, precum și contravaloarea acestora, orice altceva dobândit pe o astfel de cale, precum și obiecte adiționale care au fost sau care erau destinate a fi utilizate în comiterea unor astfel de acte, pot fi confiscate dacă aparțin faptuitorului principal sau oricărui complice al acestuia. În privința altor fapte pedepsite în cauză, această măsură poate fi luată numai în cazul în care legea prevede în mod specific așa.

(2) În cazul în care astfel de obiecte reprezintă un pericol pentru ordinea publică, impunerea de confiscare este obligatorie pentru titular, chiar și fără o condamnare prealabilă a oricărei persoane pentru fapta comisă. Confiscarea este executorie și pentru moștenitori, dacă decizia a devenit irevocabilă în timpul în care persoana împotriva căreia s-a pronunțat mai era în viață. În cazul în care, înainte de confiscare, condamnarea oricărei persoană nu a avut loc sau urmărirea penale nu a fost posibilă, confiscarea este dispusă fie de instanța care soluționează cauza sau de către parchet la propunerea procurorului.

(3) În toate situațiile de confiscare, instanța decide dacă obiectele care au fost confiscate trebuie distruse sau nu.

ITALIA

Dreptul penal italian este considerat un important model european în ceea ce privește combaterea crimei organizate. În partea specială a Codului penal italian, Capitolul „Delikte împotriva ordinii publice”, există două articole care definesc cele două forme de asociații: „asociații în vederea comiterii de infracțiuni” (Associazione per delinquere), art. 416²⁰ și „asociațiile de tip mafiot” (Associazione di tipo mafioso), art. 416 bis.

Associazione per delinquere – Art. 416 din Codul penal italian prevede că, atunci „Când trei sau mai multe persoane se asociază în scopul comiterii de infracțiuni, acela sau aceea care promovează sau angajează asocierea vor fi pedepsiți numai pentru acest act cu închisoarea de la 3 la 7 ani. Simplul act de apartenență la asociere va fi pedepsit cu închisoare de la 1 la 5 ani. Conducătorii vor fi pedepsiți cu aceeași pedeapsă ca și organizatorii. Dacă membrii folosesc arme în orașe, în afara acestora sau pe drumurile publice, pedeapsa aplicată este închisoarea de la 5 la 15 ani. Pedeapsa crește dacă numărul membrilor asociației este de zece sau mai mulți.”

Asociațiile de tip mafiot – Art. 416 bis stipulează că:

²⁰ <http://www.anvu.it/wp-content/uploads/2016/03/codice-penale-navigabile-4-marzo-2016.pdf>

"Oricine devine membru al unei asociații de tip mafiot, compuse din 3 sau mai multe persoane, va fi pedepsit cu închisoare de la 3 la 6 ani;

Oricine promovează, conduce sau organizează o astfel de asociere va fi, numai pentru acest act, pedepsit cu închisoare de la 4 la 9 ani;

Asociația va fi considerată de tip mafiot când membrii acesteia folosesc forța sau intimidarea asociaților, constrângerea sau legea tăcerii (omerta) pentru comiterea de infracțiuni și încearcă să dobândească direct sau indirect controlul unor activități economice prin funcțiile de conducere pe care le îndeplinesc, ceea ce arată clar tendința de utilizare a instrumentului penal pentru satisfacerea intereselor forțelor politice.

Codul Penal Italian, art. 416 Bis, a fost completat în 1990 și 1992. Legislația penală italiană este singura care consfințește juridic organizațiile criminale de tip mafiot.

Confiscarea bunurilor obținute din infracțiuni (instrumente ale infracțiunii și/sau a veniturilor rezultate) este întotdeauna permisă de articolul 240²¹ din Codul penal italian în cadrul procedurilor penale, în caz de condamnare pentru orice infracțiune majoră (în special organizații criminale) și în conformitate cu normele de probă (dincolo de orice motiv de îndoială).

Aceeași confiscare este chiar obligatorie, în cazul unei cantități suficiente de dovezi care să conducă la o condamnare, atunci când învinuitul este o asociația de tip mafiot, în conformitate cu articolul 416-bis, punctul 7, din Codul penal italian. În orice caz, sechestrul este întotdeauna permis de articolul 321 din Codul de procedură penală, în situația unei posibile infracțiuni și în vederea unei probabile viitoare confiscări care ar putea avea loc la sfârșitul unui proces. În caz de urgență, procurorul poate dispune sechestrul, sub rezerva confirmării ulterioare de către un judecător.

Legea nr. 575/65, art. 2 prevede confiscarea preventivă a bunurilor aflate în posesia persoanelor suspectate de apartenență la organizații de tip mafiot. Acest tip de confiscare este considerată drept o măsură de siguranță și poate fi aplicată chiar în lipsa unei condamnări. Ordinul de confiscare poate fi retras în cazul în care pârâtul poate demonstra originea licită a bunurilor.

LETONIA

Legislația letonă reclamă ca gruparea criminală să fie înarmată pentru a fi pasibilă de pedeapsă. Art. 224 din Codul penal leton menționează în mod special acest element incriminatoriu privind apartenența la o organizație criminală. Dacă nu există nicio dovadă privind existența unei organizații înarmate, doar apartenența la aceasta nu este incriminată.

Art. 21 Grupările organizate

(1) Un grup organizat este o asociație formată din mai mult de două persoane, creat cu scopul de a comite în comun una sau mai multe infracțiuni, participanții având, în prealabil, responsabilitățile împărțite.

(2) Răspunderea unei persoane pentru comiterea unei infracțiuni în cadrul unui grup organizat trebuie să se stabilească în cazurile prevăzute în prezenta lege, pentru formarea și conducerea unui grup și pentru participarea la pregătirea comiterii unei infracțiuni grave

²¹ Ibidem.

sau deosebit de grave sau în săvârșirea unei infracțiuni, indiferent de rolul persoanei în infracțiunea comisă în comun.²²

Art.42 Confiscarea proprietății

(1) Confiscarea proprietății deținute de o persoană condamnată este înstrăinarea obligatorie a acesteia către stat fără compensare. Confiscarea bunurilor poate reprezenta o măsură suplimentară de pedeapsă. Proprietatea deținută de o persoană condamnată, pe care el sau ea a transferat-o către o altă persoană fizică sau juridică, poate fi, de asemenea, confiscată.

(2) Confiscarea proprietății poate fi dispusă doar în cazurile prevăzute în partea specială a Codului Penal.

(3) În determinarea confiscării bunurilor, instanța trebuie să specifice care proprietate urmează a fi confiscată. (...)

(4) Proprietatea indispensabilă persoanei condamnate sau persoanelor aflate în întreținerea acesteia, potrivit legii, nu poate fi confiscată.²³

Art. 224 Gangsterism

(1) Pentru o persoană care se asociază cu mai mult de două persoane, într-un grup organizat armat (bandă) pentru a comite infracțiuni, pedeapsa aplicabilă este privarea de libertate pe un termen de cel mult zece ani, cu sau fără confiscarea bunurilor și cu supravegherea de probă pentru o perioadă care nu depășește trei ani.

(2) Pentru o persoană care organizează sau care este liderul unei bande, pedeapsa aplicabilă este privarea de libertate pentru o perioadă de cel puțin 3 ani, dar nu mai mult de 15 ani, însoțită sau nu de măsura confiscării bunurilor.

LITUANIA

Legislația penală lituaniană introduce în reglementarea criminalității organizate noțiunea de complicitate, stabilind existența a trei forme de complicitate:

Art.25 Forme de complicitate

(1) Formele de complicitate sunt reprezentate de un grup organizat sau o asociație criminală.

(2) Un grup de complici este acela în care sunt de acord două sau mai multe persoane, în orice stadiu al comiterii unui act criminal (pregătire, continuare sau finalizarea), unde cel puțin doi dintre aceștia sunt infractori.

(3) Un grup organizat este acela în care două sau mai multe persoane sunt de acord, în orice stadiu al comiterii unui act criminal, privind comiterea mai multor infracțiuni sau a uneia serioase sau grave, iar în comiterea infracțiunii fiecare membru al grupului efectuează o anumită sarcină sau îi este atribuit un anumit rol.

(4) O asociație criminală este una în care trei sau mai multe persoane legate de relațiile reciproce permanente și de diviziunea rolurilor sau a sarcinilor, se unesc pentru

²² <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes>

²³ Codul penal leton, 1998, modificat în 2013.

comiterea unui act criminal, acesta reprezentând una sau mai multe infracțiuni serioase și grave. Un grup sau o organizație anti-statală sau un grup terorist sunt considerate a fi asociații criminale.

Art. 39⁽¹⁾ Eliberare de răspundere penală în cazul unei persoane care participă activ la detectarea faptelor penale comise de către membrii unui grup organizat sau ai unei asociații criminale

(1) O persoană care este suspectată de participare la comiterea unor fapte penale de către un grup organizat sau o asociație criminală sau care aparține unei asociații criminale poate fi eliberată de răspundere penală în cazul în care aceasta mărturisește participarea sa la comiterea unor astfel de fapte penale sau declină calitatea de membru al asociației criminale și în cazul în care contribuie în detectarea actelor criminale comise de către membrii grupului organizat sau asociației criminale

(2) Paragraful 1 din prezentul articol nu se aplică unei persoane care a participat la comiterea unei crime cu premeditare sau care a fost deja eliberată de răspundere penală pe astfel de motive. De asemenea, organizatorul sau liderul unui grup organizat sau asociație criminală nu poate beneficia de prevederile alin. 1.

Art. 58 Impunerea pedepsei complicilor la un act criminal

(1) Pedepsa care se va aplica complicilor la o crimă sau un delict, va fi în conformitate cu procedura generală și se va ține cont de tipul și forma de participare a persoanei în calitate de complice la comiterea faptei penale, precum și rolul și natura participării la acestea.

(2) În general, membrilor unui grup organizat pentru săvârșirea unei infracțiuni,, le sunt impuse pedepse mai severe decât membrilor unui grup de complici.

Art. 249 Asociația criminală

(1) O persoană care participă la activitățile unei asociații criminale se pedepsește cu închisoare pe un termen de trei până la cincisprezece ani.

(2) O persoană care participă la activitățile unei asociații criminale armate cu arme de foc, explozivi sau materiale explozive se pedepsește cu închisoare pe un termen de șase până la douăzeci de ani sau pe viață.

(3) O persoană care organizează asociațiile criminale prevăzute la alineatul 1 sau 2 din prezentul articol sau este liderul unei astfel de entități, se pedepsește cu închisoare de la zece până la douăzeci de ani sau pe viață.

(4) O entitate juridică este, de asemenea, trasă la răspundere pentru faptele prevăzute în prezentul articol.

Art. 72 Confiscarea bunurilor

(1) Confiscarea este preluarea obligatorie de către stat, fără despăgubire, a oricăror bunuri supuse confiscării și deținute de către autorul infracțiunii, de complicele acestuia sau de alte persoane.

(2) Confiscarea se aplică numai în ceea ce privește proprietatea utilizată ca instrument sau ca mijloc de a comite o crimă sau care rezultă în urma săvârșirii actului criminal. O instanță trebuie să confişte:

1) bani sau alte obiecte de valoare materială livrate infractorului sau complicele său în scopul săvârșirii faptei penale;

2) banii și alte obiecte de valoare materială utilizate în comiterea faptei penale;

3) banii și alte obiecte de valoare materiale obținute ca rezultat al comiterii actului criminal.

(3) Bunurile transferate către alte persoane fizice sau juridice vor fi confiscate indiferent dacă aceste persoane sunt sau nu supuse răspunderii penale, în cazul în care:

1) bunurile au fost transferate lor în scopul comiterii unui act criminal;

2) la momentul achiziționării bunurilor, ei erau conștienți, sau ar fi trebuit să aibă cunoștință și ar fi putut să cunoască faptul că bunurile recent achiziționate au fost dobândite ca urmare a unei infracțiuni.

(4) Bunurile transferate către alte persoane fizice sau juridice pot fi confiscate indiferent dacă persoana care a efectuat transferul este supusă răspunderii penale, în cazul în care această persoană ar fi trebuit și ar fi putut fi conștientă de faptul că bunurile ar fi constituit mijloace utilizate pentru comiterea unei infracțiuni serioase sau grave.

(5) În cazul în care bunul care face obiectul confiscării a fost ascuns, consumat, aparține unor terțe părți sau nu poate fi confiscat din alte motive, instanța va recupera de la infractor, de la complicități acestuia sau de la alte persoane indicate la punctele 2, 3 și 4 din prezentul articol, o sumă de bani echivalentă cu valoarea obiectului supus confiscării.(...)²⁴

MAREA BRITANIE

Potrivit strategiei privind combaterea crimei organizate, aceasta reprezintă o activitate de o gravitate maximă, planificată și coordonată de oameni care lucrează împreună într-o structură, motivația lor fiind de cele mai multe ori, de ordin financiar²⁵.

Crima organizată este caracterizată de violența sau amenințarea cu violența, de corupție și de mită. Organizațiile criminale depind de foarte multe ori de complicitatea unor persoane corupte sau neglijente sau de profesioniști, în special avocați, contabili și bancheri. De asemenea, crima organizată folosește tehnologie sofisticată pentru efectuarea operațiunilor propuse, fiind preocupată de creșterea nivelului propriu de securitate, precum și de desfășurarea de acțiuni de sustragere de la răspunderea penală în fața justiției.

Principalele activități de crimă organizată cuprind:

- comerțul ilegal cu droguri și arme;
- fraudele financiare;
- traficul de persoane și imigrația ilegală;
- exploatarea copiilor și a femeilor;
- spălarea banilor;
- criminalitatea cibernetică.

²⁴ Codul penal lituanian, 26.09.2000.

²⁵ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/248645/Serious_and_Organised_Crime_Strategy.pdf

Conform art. 45 al *Serious Crime Act*²⁶, o persoană care participă la activități de crimă organizată ale unui grup comite o infracțiune, indiferent dacă participă efectiv sau sprijină aceste activități. Pedepsa pentru aceste infracțiuni este închisoarea de la minim 7 ani.

Prin grup de crimă organizată se înțelege o grupare care:

a) are ca scop exercitarea de activități cu caracter penal;
b) este format din trei sau mai multe persoane care acționează, sau sunt de acord să acționeze împreună pentru atingerea obiectivelor lor;

Pentru ca o persoană să fie vinovată de o infracțiune, în temeiul legii, nu este necesar

a) ca persoana respectivă să cunoască oricare dintre persoanele care sunt membre ale grupului de crimă organizată;

b) toate actele sau omisiunile care cuprind participarea grupului la activități infracționale să aibă loc în Anglia și Țara Galilor;

c) câștigul sau beneficiile obținute să fie de natură financiară.

Persoanele găsite vinovate de săvârșirea unei infracțiuni care se încadrează în această categorie sunt pedepsite cu închisoarea de la un minim de 5 ani.

În prezent, Marea Britanie are cinci scheme diferite de recuperare a bunurilor folosite sau obținute în urma comiterii de infracțiuni. Acestea sunt:

- confiscarea;
- privațiunea;
- sechestrarea;
- pierderea dreptului la bani;
- recuperarea civilă (care include și impozitarea).

Măsurile de confiscare se pot aplica pe scară largă, dar în practică se constată că terții pot contesta cu succes soluțiile date în instanțe, în special în cazul conturilor bancare comune sau a proprietăților deținute în comun, în cazul persoanelor fizice, sau în cazul îmbogățirii fără justă cauză a unei persoane care-și desfășoară activitatea într-o corporație.

Sistemul britanic se bazează pe faptul că, deși procurorul sau un administrator financiar acreditat au competențe legale de a solicita reținerea sau sechestrarea activelor, este de competența instanțelor de a dispune în acest sens, ele având libertatea de a numi persoane specializate pentru cercetarea infracțiunilor financiare.

Justiția britanică urmărește stabilirea unui echilibru între necesitatea pedepsirii unei infracțiuni și drepturile omului, pârâțul trebuind să-și continue cursul normal al vieții, atât timp cât poate să-și demonstreze nevinovăția. Instanța trebuie să se asigure că un singur ordin de reținere este suficient pentru a preveni dispărarea activelor, iar numirea unui administrator este o măsură rezonabilă și proporțională. Având în vedere că taxele pentru plata administratorului se realizează din activele suspectului, judecătorul trebuie să ia întotdeauna în considerare faptul că, în cazul în care acesta este achitat, activele epuizate trebuie returnate acelei persoane la încheierea procedurilor.

În general, activele confiscate din infracțiuni se împart între bugetul de stat și autoritățile implicate în aceste acțiuni, în proporție egală: Agenția pentru recuperarea activelor, poliție, instanțe, Parchetul Coroanei, vamă, etc, sumele disponibile fiind utilizate pentru stimularea personalului angajat în aceste structuri.

²⁶ http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/9/pdfs/ukpga_20150009_en.pdf

Ordinele de reținere/sechestrare a bunurilor obținute din activități infracționale grave se acordă în temeiul prevederilor secțiunii 51 a *Legii privind poliția și activitățile criminale*²⁷. Instanța poate impune sechestrarea bunurilor până la plata despăgubirilor solicitate de persoanele vătămate. În cazul în care cei care au comis infracțiunile nu achită aceste sume, instanța poate dispune depozitarea bunurilor sechestrate, pe cheltuiala faptuitorilor, până la vinderea obiectelor și obținerea sumelor stabilite.

În situația în care făptuitorii au plătit sumele stabilite, ofițerii de poliție trebuie să returneze aceste sume persoanelor vătămate, să rețină contribuția solicitată pentru depozitarea și păstrarea obiectelor confiscate, instanța putând dispune restituirea obiectelor confiscate.

OLANDA

Sistemul penal olandez cuprinde prevederi pe linia combaterii crimei organizate atât în Codul penal, cât și în legi speciale.

În acest sens, Codul penal²⁸, art. 140 prevede următoarele:

„1. Participarea într-o organizație care intenționează să comită delikte grave va fi pedepsită cu închisoare de maxim 6 ani sau o amendă de categoria 5 (78.000 EUR²⁹);

2. Participarea la funcționarea continuă a unei organizații care a fost declarată interzisă printr-o decizie judecătorească definitivă sau care funcționează ilegal va fi pedepsită cu închisoarea de maxim 1 an, sau amendă categoria 3 (7.800 EUR);

3. Referitor la fondatori sau manageri, termenele de închisoare pot crește cu o treime”.

Incriminarea este autonomă și nu are în vedere participarea într-o organizație în scopul comiterii anumitor infracțiuni.

Potrivit doctrinei penale olandeze, infracțiunea prevăzută de art. 140 din cod este o infracțiune primară, iar faptele de crimă organizată prevăzute în legile speciale, sunt infracțiuni secundare.

Deși legiuitorul nu face precizări privind „organizația”, în doctrina penală olandeză sunt evidențiate caracteristicile acesteia:

1. Structura grupului este ierarhică, având lideri și subordonați cu sarcini stabilite;
2. Grupul are un sistem de sancțiuni interne pentru păstrarea ordinii în organizații;
3. Este orientat să comită în principal infracțiuni de același tip;
4. Grupul are legături infracționale cu înalta societate;
5. Grupul investește în înalta societate;
6. Întreprinderile cu activitate corectă sunt folosite ca paravane;
7. Principalii membri lucrează împreună de mai bine de 3 ani;
8. Grupul folosește sancțiuni extreme în cazul intrușilor.

Articolul 33a din Codul penal prevede:

1. Următoarele bunuri sunt pasibile de confiscare:

²⁷ http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2009/26/pdfs/ukpga_20090026_en.pdf

²⁸ http://www.ejtn.eu/PageFiles/6533/2014%20seminars/Omsenie/WetboekvanStrafrecht_ENG_PV.pdf

²⁹ Art.23. alin 4 din Codul Penal olandez.

a. obiecte aparținând persoanei condamnate sau obiectele pe care le poate folosi în totalitate sau parțial, pentru propriul său beneficiu, obținute în totalitate sau în mare parte în urma infracțiunii comise;

b. obiecte în legătură cu care a fost comisă infracțiunea;

c. obiectele utilizate pentru comiterea sau pregătirea infracțiunii;

d. obiectele utilizate pentru obstrucționarea anchetei în infracțiunea gravă;

e. obiecte fabricate sau destinate pentru săvârșirea infracțiunii grave;

f. drepturile *in rem* și drepturile *in personam* referitoare la obiectele menționate la a.-e. inclusiv.

2. Obiectele menționate în subsecțiunile 1.a-e inclusiv, care nu aparțin persoanei condamnate, pot fi declarate confiscate numai în cazul în care:

a. persoana căreia îi aparțin știa că au fost obținute prin intermediul unei infracțiuni sau cunoștea utilizarea sau scopul lor în legătură cu infracțiunea, sau ar putut avea suspiciuni cu privire la proveniență, utilizare sau scop; sau

b. identitatea persoanei căreia îi aparțin nu a putut fi stabilită.

3. Drepturile, astfel cum se menționează în subsecțiunea (1f), care nu aparțin persoanei condamnate, pot fi declarate confiscate numai în cazul în care persoana căreia îi aparțin știa că obiectele, pe care/ cu privire la care aceste drepturi sunt stabilite, au fost obținute prin intermediul unei infracțiuni sau cunoștea utilizarea sau scopul lor în legătură cu infracțiunea, sau ar fi putut avea suspiciuni rezonabile privind proveniența, utilizarea sau scopul.

4. Obiectele înseamnă toate bunurile de orice natură, mobile sau imobile.

POLONIA

Infracțiunile de crimă organizată sunt prevăzute în Codul penal polonez, în cuprinsul art. 258:

(1) Cine este implicat într-un grup organizat sau are legătură cu o asociație care urmărește să comită o infracțiune sau o delapidare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 5 ani.

(2) În cazul în care un grup sau o asociație menționată la alin. 1 sunt înarmate sau intenționează să comită o infracțiune teroristă, infractorul se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 8 ani.

(3) Stabilirea sau dirijarea unui grup infracțional organizat sau a unei asociații criminale, inclusiv cele înarmate, se pedepsește cu închisoare între 1 și 10 ani.

(4) Grupările de persoane care comit în mod direct infracțiuni cu caracter terorist sau care implică grupări de persoane în comiterea acestor fapte, se pedepsesc cu închisoare de cel puțin 3 ani.

În conformitate cu art. 259, un membru al oricărui tip de structură criminală descrisă în art. 258 poate evita pedeapsa și procedurile penale, dacă, în mod voluntar, renunță la participarea la o astfel de structură și, fie dezvăluie organelor de urmărire penală date despre

infracțiunile comise, fie informează, în vederea prevenției, cu privire la intențiile grupării de a comite infracțiuni.

Cu toate acestea, această opțiune privind evitarea pedepsei nu se materializează prea des având în vedere că prevederile art. 259 nu absolvă pe infractor de răspunderea pentru infracțiunile comise în calitate de membru al unui grup criminal organizat și este foarte dificil de dezvăluit toate informațiile referitoare la infracțiunile comise de către membrii unei astfel de structuri.³⁰

Faptul că infracțiunile sunt comise de către structuri organizate rezultă nu numai din răspunderea penală pentru calitatea de membru în astfel de structuri, dar, de asemenea, conduce la consecințe grave legate de pedeapsa aplicată pentru infracțiunile săvârșite de către infractorii organizați.

În conformitate cu art. 65 din Codul penal polonez, instanța este obligată să practice un regim special de pedeapsă în cazul a trei categorii de infractori: așa-numiții infractori profesioniști (aceștia sunt persoane care și-au făcut din comiterea de infracțiuni o sursă constantă de venituri), infractorii care au comis o infracțiune în calitate de membri ai unui grup criminal organizat sau o asociație criminală și infractorii care au comis o infracțiune de tip terorist.

Toți acești infractori trebuie pedepsiți conform normele prevăzute pentru așa-numiții multi-recidiviști, ceea ce înseamnă posibilitatea de a le impune pedepse mai severe și perioade mai lungi în închisoare, iar eliberarea condiționată să poată fi acordată doar după efectuarea a cel puțin 3/4 din perioada totală de condamnare.

Pe de altă parte, dat fiind că una dintre principalele dificultăți în lupta împotriva criminalității organizate o reprezintă existența unei puternice legături de loialitate între membrii unor astfel de organizații, legiuitorii polonezi au decis introducerea unor stimulente care să-i determine pe inculpați să dorească să coopereze cu procurorii și cu instanțele.

Acest obiectiv este deservit de două soluții legislative principale, una care se regăsește în Codul penal și o alta într-un statut separat. Astfel, în Codul penal, art. 60, alin. 3 și 4 se prevede că instanța de judecată este obligată să dispună atenuarea extraordinară de pedeapsă (ceea ce înseamnă că pedeapsa impusă trebuie să fie sub pedeapsa minimă prevăzută pentru o anumită infracțiune), și poate chiar suspendarea condiționată a pedepsei în cazul în care un infractor care a comis o infracțiune împreună cu cel puțin alte două persoane și care dezvăluie organelor de urmărire o informație care se referă la persoane angajate în comiterea infracțiunii și la circumstanțe importante ale infracțiunii.

PORTUGALIA

Portugalia are una dintre cele mai scăzute rate de criminalitate organizată din Europa. În general, fenomenul crimei organizate nu reprezintă o problemă majoră pentru Portugalia, existând doar mici grupuri care operează în cluburile de noapte și discoteci. Organizațiile criminale din Europa de Est sunt prezente, dar se limitează la activități de extorcare, șantaj și trafic de droguri.

³⁰ <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/UV/article/viewFile/11151/14823>

Deși Codul penal a fost modificat în anul 2015, acesta nu conține prevederi privind activitatea grupurilor de crimă organizată. Singurele prevederi legislative cu relevanță în domeniu sunt Legea nr.144/99³¹ privind cooperarea judiciară în materie penală, care reglementează procedura de extrădare a persoanelor care comit infracțiuni și fac parte din structuri de crimă organizată și Decretul-lege nr.15/1993³², cu modificările ulterioare, ce vizează combaterea activităților privind fabricarea și consumul de droguri.

Conform prevederilor art. 40 din Decret, orice persoană neautorizată, care cultivă, produce, extrage, pregătește, oferă spre vânzare, vinde, distribuie, achiziționează, transferă sau primește, pune la dispoziția altora, transportă, importă sau exportă sau posedă oricare dintre plantele, substanțele sau preparatele interzise de lege, este pasibilă de pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de la 4 la 12 ani.

Orice persoană autorizată care transferă sau introduce pe piață oricare dintre plantele, substanțele sau preparatele interzise de lege este pasibilă de pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de la 5 la 15 ani.

Sancțiunile menționate sunt mărite cu un sfert în ambele limite în cazul în care făptuitorul este implicat în alte activități criminale organizate la nivel internațional.

SLOVACIA

Infracțiunile de criminalitate organizată sunt prevăzute în Codul penal slovac, la art. 129 *Grup de persoane și organizație*

(1) *În temeiul acestei legi, un grup de persoane reprezintă un grup format din cel puțin 3 persoane.*

(2) *În sensul prezentei legi, un grup organizat înseamnă o asociație de cel puțin trei persoane grupate care au ca obiectiv comun comiterea unei infracțiuni, prezentând o anumită diviziune a sarcinilor între membrii grupului; ca urmare, activitățile grupului au un caracter planificat și coordonat care sporește probabilitatea comiterii cu succes a unei infracțiuni.*

(4) *În sensul prezentei legi, un grup criminal înseamnă o asociație criminală structurată, formată din cel puțin trei persoane, care există pentru o anumită perioadă de timp, care acționează într-un mod coordonat cu scopul de a comite una sau mai multe infracțiuni (...) având ca scop obținerea, în mod direct sau indirect, a unui beneficiu financiar sau a unui alt avantaj.*

(6) *Activitatea desfășurată pentru un grup criminal sau un grup terorist înseamnă participarea intenționată la un astfel de grup, sau alte acțiuni intenționate care servesc scopului:*

a) *menținerii existenței unui astfel de grup, sau*

b) *comiterii, de către un astfel de grup, a infracțiunilor menționate la alin. 3 sau 4.*

SPANIA

³¹ <http://www.gddc.pt/legislacao-lingua-estrageira/english/lei144-99rev.html>

³² <http://www.gddc.pt/legislacao-lingua-estrageira/english/drugs-doc-dl-15-93.htm>

Codul penal spaniol, intrat în vigoare la 1 iulie 2015³³, reglementează în cuprinsul art.515, criteriile în virtutea cărora, asociațiile ilicite sunt pasibile de pedeapsă:

(1) Acelea care au ca scop sau din care motiv s-au constituit comiterea unei infracțiuni în urma căreia să obțină un beneficiu.

(2) Acelea care, deși au un obiectiv licit, fac uz de violență sau de intimidare pentru a-l realiza.

(3) Organizațiile cu caracter paramilitar.

(4) Cele care promovează discriminarea, ura sau violența împotriva unor persoane, grupuri sau asociații în baza ideologiei, religiei sau credinței acestora, sau pe criterii de rasă, gen, orientare sexuală, situație familială, stare medicală sau care incită la astfel de comportamente.

Art. 127 din legea penală spaniolă, stabilește criterii generoase în privința confiscării bunurilor obținute în contextul unei infracțiuni.

SUEDIA

Conform capitolului 56 art. 1-14 din Codul penal al Suediei, proprietatea care a fost folosită ca un instrument auxiliar în săvârșirea unei infracțiuni în temeiul legii sau care este produsul activității criminale poate fi confiscată în cazul în care acest lucru este solicitat în instanță pentru prevenirea criminalității sau din alte motive speciale. Valoarea proprietății poate fi declarată ca reținută, în locul proprietății în sine (Legea 1968: 165).

Confiscarea poate fi, de asemenea, decisă în alte scopuri decât cele menționate mai sus, în ceea ce privește obiectele care:

1. datorită naturii lor speciale și a altor circumstanțe, sunt susceptibile de a fi folosite în scopuri criminale;

2. se intenționează a fi utilizate ca arme împotriva vieții sau sănătății oamenilor, sau există circumstanțe din care să reiasă că ar putea fi utilizate astfel;

3. sunt destinate utilizării ca un ajutor auxiliar într-o activitate criminală care implică producerea de pagube materiale și există circumstanțe din care să reiasă că ar putea fi utilizate astfel (Legea 1989: 136).

Confiscarea bunurilor realizate în urma unei infracțiuni, în cazul în care nu există nicio prevedere contrară, se realizează față de:

a) autorul sau complicele său la crimă;

b) persoana a cărei poziție a fost ocupată de către autorul infracțiunii sau de un complice;

c) persoana care a profitat de rezultatele infracțiunii;

d) orice persoană care după comiterea infracțiunii a dobândit bunul prin împărțirea proprietății maritale deținute în comun, sau prin moștenire, sau sub formă de cadou, dacă știa că a fost comisă o infracțiune sau există motive rezonabile de a suspecta faptul că proprietatea are legătură cu activitatea infracțională (Law 1987:791).

În cazul în care o sancțiune nu mai poate fi aplicată din cauza decesului făptuitorului sau pentru alte cauze, proprietatea poate fi declarată confiscată numai dacă există o

³³ <http://www.boe.es/boe/dias/2015/03/31/pdfs/BOE-A-2015-3439.pdf>

procedură deschisă în acest caz. Într-o astfel de situație, procurorul poate să formuleze o acțiune numai în cazul în care solicită acest lucru în interes public.

O condiție fundamentală pentru aplicarea confiscării extinse este aceea ca făptuitorul să fie condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni. Dacă se dovedește că infracțiunea a fost comisă în scopul obținerii unor câștiguri financiare, Codul penal prevede pedeapsa cu închisoarea de la un minim de 6 ani.

În plus, față de condiția prealabilă anterioară, există o listă de infracțiuni pedepsite cu închisoare mai mică de 6 ani, dar în continuare cu intenția de a genera un câștig financiar. Acest catalog al criminalității se concentrează pe infracțiuni grave, care de obicei generează profituri mari, fiind comise în forme mai mult sau mai puțin organizate, dar deosebit de periculoase din punct de vedere social, de exemplu traficul de persoane, sau infracțiunile legate de droguri.

Sarcina probei revine procurorului de a stabili că infracțiunea a fost săvârșită în scopul obținerii unor câștiguri financiare.

UNGARIA

Sistemul penal ungar în materia combaterii crimei organizate are, de asemenea, un pas în față, în sensul că, prin Legea LXXIII/1997 de modificare a Codului penal³⁴, definește organizația criminală ca fiind: *„o alianță criminală bazată pe diviziunea muncii și formată pentru comiterea permanentă de infracțiuni, scopul ei fiind obținerea unor câștiguri financiare permanente”*.

1) *Orice persoană care instigă, sugerează, se alătură sau colaborează pentru a se angaja în activități criminale în afiliere cu crima organizată sau care furnizează mijloacele destinate a fi utilizate pentru astfel de activități, sau sprijină activitățile organizației criminale în orice alt mod se face vinovat de infracțiune pedepsită cu închisoare de pînă la cinci ani.*

(2) *Orice persoană care mărturisește actul criminal și dezvăluie circumstanțele înaintea organelor autorizate nu va fi urmărită penal pe motive de apartenență la crima organizată.*

Codul penal, în cuprinsul art. 91, stabilește sancțiunile pentru infracțiunile de criminalitate organizată:

Orice persoană care a comis cu bună știință un act criminal în cadrul unei organizații criminale este pasibilă cu dublul pedepsei maxime prevăzute pentru infracțiunea în cauză, cu toate acestea, pedeapsa nu trebuie să depășească douăzeci și cinci de ani. (...)

(2) *Orice persoană (cetățean străin) care comite o infracțiune în cadrul unei organizații criminale face obiectul unei proceduri de expulzare.*

(3) *În urma condamnării pentru o crimă comisă în cadrul unei organizații criminale, consecințele juridice prevăzute în prezenta lege pentru infracțiuni comise în asociere criminală cu complici nu pot fi aplicate.*

Art. 74 Confiscarea bunurilor

³⁴ <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/hu/hu019en.pdf>

(1) Următoarele bunuri sunt supuse confiscării:

a) orice câștig financiar sau avantaj care rezultă din activități infracționale, obținute de către făptuitor cursul sau în legătură cu un act criminal;

b) orice câștig financiar sau avantaj obținute de către un infractor în legătură cu infracțiunile comise în cadrul unei organizații criminale;

c) orice câștig financiar sau avantaj obținute de către un infractor în legătură cu traficul ilegal de droguri sau în cursul acestuia;

d) orice câștig financiar sau avantaj utilizate pentru a înlocui câștigul financiar sau avantajul obținute de către autorul infracțiunii, în cursul sau în legătură cu un act criminal;

e) orice obiect care a fost furnizat sau destinat a fi utilizat pentru finanțarea mijloacelor utilizate pentru comiterea unei infracțiuni, pentru obținerea condițiilor necesare comiterii sau pentru facilitarea acestora;

f) orice proprietate care încorporează obiectul câștigului financiar dat sau promis.

(2) Orice câștig financiar sau avantaj care rezultă din activități infracționale, obținute de către autorul infracțiunii în cursul sau în legătură cu un act criminal, de asemenea, în cazul în care acesta a servit la îmbogățirea unei alte persoane, se confiscă. Dacă un astfel de câștig sau avantaj a fost obținut de către un operator economic, acest operator economic este supus confiscării bunurilor.(...)

(5) Măsura confiscării bunurilor nu poate fi dispusă în următoarele situații:

a) în legătură cu activele rezervate pentru a acoperi orice revendicare civilă acordată în cursul procedurilor penale;

b) în legătură cu active obținute cu bună-credință;

c) în cazurile prevăzute la alin. (1), lit. b) și c), în cazul în care se dovedește că bunul este legitim

CANADA

Potrivit prevederilor art. 467³⁵ din Codul Penal, organizația criminală reprezintă un grup organizat care:

a) este compus din trei sau mai multe persoane din interiorul sau din afara Canadei; și

b) are ca principal scop sau ca activitate de bază facilitarea sau comiterea uneia sau mai multor infracțiuni grave care, dacă sunt comise, ar duce probabil la primirea directă sau indirectă a unui folos material, inclusiv un beneficiu financiar pentru întregul grup sau pentru oricare dintre persoanele care formează grupul.

Se menționează că aceste prevederi nu se aplică unui grup de persoane care se formează la întâmplare pentru comiterea imediată a unei singure infracțiuni.

Parlamentul a adoptat Legea C - 95³⁶, denumită Legea Antibandă, ce completează Codul penal canadian. Prin această lege nu se definește crima organizată, dar se definește organizația criminală, ca fiind orice grup, asociație sau organ public, alcătuit din 5 sau mai multe persoane, organizate oficial sau neoficial: "având ca activitate principală comiterea

³⁵ <http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-46/page-100.html#h-143>

³⁶

<http://www.parl.gc.ca/HousePublications/Publication.aspx?Language=E&Mode=1&DocId=2329669&File=16>

unei infracțiuni penale cuprinsă în această definiție sau altă lege a Parlamentului pentru care pedeapsa maximă este de peste 5 ani; oricare sau toți membrii sunt implicați sau au fost angajați în ultimii 5 ani în comiterea unor astfel de infracțiuni".

Această definiție se întinde dincolo de o bandă organizată implicată în acte de violență, cuprinzând atât bandele structurale, dar și pe acelea cu o legătură temporară, fără a exista o cerință privind continuitatea.

Adoptarea acestei definiții și incriminări în partea generală a Codului penal a făcut ca să fie incriminată în partea specială infracțiunea de "participare la o organizație criminală" care constă în:

a) participarea sau contribuția substanțială la activitatea unor organizații criminale, știind că unul sau toți membrii organizației au fost implicați în ultimii 5 ani în comiterea unor infracțiuni grave cuprinse în această lege, sau oricare altă lege a Parlamentului, pedeapsa maximă fiind de peste 5 ani pentru fiecare;

b) participarea la comiterea unei infracțiuni în beneficiul personal la ordinul sau în asociere cu o organizație criminală, va fi pedepsită cu închisoare de peste 5 ani, ori se face vinovat de un delict federal grav și este pasibil cu închisoare până la 14 ani.

Textul adoptat de legiuitor în această formă face ca, potrivit legislației penale canadiene, unde cuantumul pedepsei aplicate pentru două sau mai multe sancțiuni este consecutiv (se însumează) și nu cumulativ, să aibă serioase critici.

Astfel, se încalcă principiul proporționalității (al totalității) vinovăției cu pedeapsa aplicată, promovându-se o pedeapsă dură și neobișnuită.

Principiul totalității cere unui judecător, ce condamnă un infractor la executarea de sentințe consecutive, să se asigure că sentința cumulată pronunțată nu depășește întreaga vină a infractorului.

Legea Canadiană 95 introduce, pentru infracțiunea de "asociere la o organizație criminală", la art. 467.1(1)(b): "...în beneficiul personal, la ordinul sau în asociere cu o organizație" măsura confiscării speciale a profitului rezultat din infracțiune.³⁷

Deși criticată sever, fiind considerată o lege puțin productivă, îndeosebi prin caracterul său extrem de general, ambiguu și nelimitat, totuși, aceasta în plan internațional, în opinia specialiștilor, este considerată un model legislativ prin larghețea dar și severitatea sa.

ELVEȚIA

Codul penal elvețian³⁸ folosește termenul „organizație” fără a o defini, precizându-i însă trăsăturile:

Art. 260 (1) *Oricine participă la o organizație care își ține structura și efectivele secrete; oricine comite infracțiuni violente sau dobândește profituri pentru comiterea de infracțiuni, oricine susține astfel de organizații în activitatea lor infracțională va fi pedepsit cu închisoare sau detenție pentru o perioadă maximă de până la 5 ani;*

2. *Din oficiu, judecătorul poate micșora pedeapsa oricui încearcă să împiedice desfășurarea activităților ilicite ale organizației;*

³⁷ <http://www.editura.mai.gov.ro/documente/biblioteca/2004/Crima%20organizata%20fara%20CIP.pdf>

³⁸ <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19370083/201701010000/311.0.pdf>

3. Oricine comite infracțiuni în afara granițelor statului este, de asemenea, pedepsit, dacă organizația din care face parte execută sau se presupune că execută activitățile ilegale în totalitate sau în parte în Elveția.

Procuratura Federală Elvețiană face unele precizări privind modul de interpretare al structurii și caracteristicilor organizației. Astfel: termenul de „secret” este considerat ca o activitate sistematică de disimulare, superfluă și neîntreruptă;

- organizațiile să fie compuse din cel puțin trei persoane, o structură solidă și o existență permanentă;

- simpla participare este considerată infracțiune fără a fi necesară comiterea altor fapte și nici existența unui scop ilegal;

- „obținerea de profit” având o interpretare suficient de clasică presupune atât activități ilicite, cât și licite.

Legiuitorul lasă o marjă considerabilă instanțelor de judecată în fixarea sancțiunilor, în concordanță cu gravitatea faptelor, dar fără a se putea depăși termenul de 5 ani de închisoare.

Deși nu se face nicio referire cu privire la confiscare, în art. 260-1 se precizează că, în acest sens, se aplică prevederile generale prevăzute în Codul penal.

„Judecătorul va dispune confiscarea tuturor mijloacelor asupra cărora organizația criminală își exercită posesia. Bunurile oricărei persoane care participă sau susține organizația criminală sunt considerate ca fiind la dispoziția acelei organizații, dacă nu se dovedește contrariul”.

Din perspectiva legiuitorului, prezumția de vinovăție este mult accentuată, iar instituția confiscării apare ca fiind deosebit de dură și mult mai eficientă din toate sistemele penale contemporane.

NORVEGIA

Potrivit secț. 34 Cod penal³⁹, orice venituri/bunuri/produse obținute în urma unei infracțiuni se confiscă. O astfel de răspundere poate fi totuși redusă în măsura în care instanța consideră că măsura confiscării ar fi nerezonabilă. Confiscarea poate fi efectuată chiar dacă infractorul nu poate fi pedepsit pentru că nu a fost responsabil pentru faptele sale.

În locul oricărui activ, instanța poate stabili o sumă echivalentă cu valoarea acestuia pentru a fi confiscată. Confiscarea se efectuează față de persoana care a săvârșit infracțiunea și care a acumulat activele în mod direct.

Confiscarea extinsă poate fi efectuată atunci când autorul infracțiunii este găsit vinovat de o infracțiune gravă:

- a) concurs de infracțiuni, care pot fi pedepsite cu închisoare de la un minim de 6 ani;
- b) cel puțin una dintre infracțiuni se pedepsește cu închisoare de la un minim de 2 ani sau infracțiunile sunt comise într-o perioadă de 5 ani de la condamnarea pentru o altă infracțiune similară.

În cazul confiscării extinse a activelor aparținând soțului prezent sau anterior al infractorului, acestea pot fi confiscate cu excepția:

- a) au fost dobândite cu cel puțin cinci ani înainte de săvârșirea infracțiunii;

³⁹ http://www.un.org/depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/NOR_penal_code.pdf

b) autorul infracțiunii demonstrează că activele au fost achiziționate licit, altfel decât prin săvârșirea infracțiunilor.

Conform secțiunii 34a, atunci când orice activ/obiect, ulterior comiterii unei infracțiuni, este transferat altei persoane, acesta poate fi confiscat dacă cel care a primit produsul a înțeles sau ar fi trebuit să înțeleagă legătura dintre actul infracțional și produsul transferat.

Atunci când un obiect care a fost sechestrat trebuie să fie confiscate, iar proprietarul este necunoscut, procedura de confiscare poate fi realizată împotriva persoanei care se afla în posesia obiectului la momentul respectiv și se consideră că acest lucru este rezonabil în funcție de natura cauzei și alte circumstanțe. Proprietarul trebuie, în măsura în care este posibil, să fie notificat de procedura declanșată.

Veniturile obținute din orice confiscare revin trezoreriei statului cu excepția cazului în care legea prevede altfel. În hotărârea sa sau printr-o ordonanță ulterioară a Judecătoriei care a decis confiscarea, instanța poate decide că sumele provenite din acest act pot fi utilizate pentru acoperirea oricărei cereri de despăgubire făcută de către persoana vătămată.

Ministrul justiției poate decide ca sumele provenite din orice confiscare se pot împărți între statul norvegian și unul sau mai multe alte state. În decizie se anexează, printre altele, totalul cheltuielilor efectuate de aceste state și de țările în care se produc efecte grave ale infracțiunilor comise. Orice împărțire a sumelor respective nu poate avea ca rezultat o reducere a cotelor solicitate de persoanele vătămate drept despăgubiri.

Potrivit prevederilor secțiunii 60a, în cazul în care infracțiunea a fost comisă ca activitate a unui grup criminal organizat, pedeapsa maximă prevăzută în dispoziția penală se dublează.

Un grup criminal organizat este definit ca un grup format din trei sau mai multe persoane al căror scop principal este acela de a comite o infracțiune care se pedepsește cu închisoare de minim trei ani, sau a căror activitate constă în mare parte din comiterea astfel de infracțiuni. O creștere a pedepsei maxime în conformitate cu prezenta dispoziție trebuie să fie aplicabilă conform prevederilor care produc efecte juridice la limita de pedeapsă aplicată.

În cazul în care o persoană condamnată anterior comite din nou o infracțiune de aceeași natură cu aceea pentru care a fost anterior condamnat, pedeapsa maximă prevăzută în dispoziția penală se majorează până la limita dublă stabilită.

Paragraful anterior se aplică numai în cazul în care persoana condamnată avea vârsta de 18 ani la momentul comiterii faptei penale anterioare și a comis infracțiuni după sentință, pedeapsa fiind complet sau parțial executată.

Orice persoană care conspiră cu o altă persoană pentru a comite un act ce se pedepsește cu închisoare de cel puțin trei ani, care urmează să fie o parte a activității unui grup criminal organizat, este pasibil de pedeapsa cu închisoarea de cel mult trei ani, cu excepția cazului în care infracțiunea este pedepsită de dispoziții penale mai severe.

STATELE UNITE ALE AMERICII

Legea americană *The Racketeer Influenced and Corrupt Organizations* (R.I.C.O.) – Statutul privitor la influența gangsterilor și a organizațiilor corupte) a fost promulgată ca o armă împotriva crimei organizate, având atât prevederi penale, cât și civile.

R.I.C.O. este una din cele mai controversate legi și, în același timp, una dintre cele mai eficiente. Prin aceasta se intenționează eradicarea în Statele Unite a crimei organizate prin întărirea instrumentelor juridice de strângere a probelor, prin stabilirea de noi interdicții penale și prin stabilirea de noi pedepse, mai severe, și a unor remedii noi pentru a face față activităților ilegale ale celor care fac parte din crima organizată”.

Infrațiunea de crimă organizată trebuie să întrunească următoarele elemente:

- a) în cauză trebuie să fie o „întreprindere”;
- b) să fi comis cel puțin două infracțiuni prealabile de racket în ultimii zece ani;
- c) trebuie demonstrată obișnuința unei asemenea activități;
- d) trebuie demonstrată atingerea adusă circuitului interstatal sau internațional;
- e) trebuie să se fi comis un act ilegal.

Legea R.I.C.O. cere ca acuzarea să dovedească atât existența unei „întreprinderi”, cât și asistența conexă a unei activități de racket.

O "întreprindere" este definită ca fiind "orice individ, societate, asociație sau o altă entitate legală și orice uniune sau grup de indivizi asociați în fapt sau de drept".

Deși cercurile federale au păreri împărțite cu privire la natura exactă a cerințelor unei „întreprinderi”, se pare că o întreprindere R.I.C.O. trebuie să aibă o structură, ușor de recunoscut și diferită de cea inerentă unei activități obișnuite de racket.

Pe de altă parte, chiar dacă se admite existența unei anumite „structuri”, aceasta este importantă pentru a o deosebi de conspirație și nu are o semnificație prea mare.

Practica Curții Supreme a Statelor Unite, referitor la structură, concluzionează că aceasta ar putea fi „o structură durabilă formată din indivizi asociați în timp, uniți de același scop și organizați, fie după un model ierarhic, fie consensual”.

Pentru a proba elementul de „întreprindere”, sunt discuții privind legătura cu activitatea de racket, în sensul că cele două sunt separate și trebuie probat acest lucru. Unele instanțe declară „că nu este necesar să se arate că „întreprinderea” are doar câteva funcții total independente de activitatea de racket.

Altele susțin că, pentru a stabili existența de fapt a unei „întreprinderi”, acuzarea trebuie să prezinte probe suficiente pentru a demonstra că întreprinderea este o entitate separată de practica de racket căreia i s-a dedicat.

Este foarte important de demonstrat existența separată a celor două componente pentru a fi aplicabilă Legea R.I.C.O.

Activitatea de racket enumeră anumite acte sau infracțiuni locale sau federale prealabile care trebuie probate de procurorul federal. Aceste infracțiuni prealabile sunt: acte sau amenințări cu moartea; răpirea; jocurile de noroc; incendierea voluntară; furtul cu violență; furtul prin efracție; extorcarea; corupția; falsificarea; fraudă poștală sau telegrafică; obstrucționarea justiției; gangsterismul; prostituția; producția sau traficul de droguri.

Obișnuința activității ilicite desfășurate și atingerea adusă comerțului interstatal sau internațional (punctele 3 și 4 din Legea R.I.C.O.) trebuie demonstrate de procurorul federal.

Actul ilegal comis (pct. 5 din Legea R.I.C.O.) e reprezentat de activitățile de racket interzise în art. 1962, acestea fiind:

a) folosirea sau investirea fondurilor sau produselor fondurilor care derivă dintr-un mod obișnuit de activitate de racket pentru a achiziționa sau a înființa o întreprindere angajată în comerțul interstatal sau care poate să-l afecteze;

b) de a deține un interes într-o asemenea întreprindere prin mijloacele unei activități de racket în mod obișnuit;

c) să angajezi sau să te asociezi cu o întreprindere care face uz în mod obișnuit de activitatea de racket.

O conspirație de tip R.I.C.O. cere să probeze că părțile au căzut de acord să participe în mod direct sau indirect la afacerile unei întreprinderi prin practica obișnuită a unei activități de racket.

Legea R.I.C.O. este aplicabilă atât întreprinderilor constituite legal, dar care își împletesc activitățile cu cele de racket, cât și organizațiilor (întreprinderilor) criminale.

Curtea Supremă a Statelor Unite declară că „nici textul, nici structura R.I.C.O. nu limitează aplicarea sa la întreprinderile legale.

Aplicarea Legii R.I.C.O. și la organizațiile criminale nu duce la nici o incompatibilitate structurală cu nici o parte a textului de lege.”

Domeniul de aplicare a R.I.C.O. include, așadar, nu numai operațiunile de comerț legitim împletite cu o conduită ilegală, dar și activitățile grupurilor ilegale sau criminale.

Comiterea a două sau mai multe acte de racket constituie "activitate de racket".

TURCIA

Conform prevederilor art. 78 Cod penal, orice persoană care organizează sau conduce o organizație care are ca scop săvârșirea de infracțiuni poate fi condamnat la o pedeapsă cu închisoarea pe o perioadă de la 10 la 15 ani.

Orice persoană care devine membru al unui astfel de organizație/grup poate fi condamnat la o pedeapsă cu închisoarea pe o perioadă de la 5 la 10 ani.

Nu există niciun termen de prescripție pentru pedepsirea acestor infracțiuni.

Orice persoană care, prin mijloace ilegale și cu scopul de a obține, în mod direct sau indirect, un câștig material pentru infracțiuni legate de traficul de persoane este condamnat la o pedeapsă cu închisoarea pe o perioadă de la 3 la 8 ani și o amendă judiciară de până la zece mii de zile.

În cazul în care infracțiunea a fost comisă de o organizație criminală, sancțiunea care urmează să fie aplicată se majorează cu jumătate.

Art. 220 prevede că orice persoană care înființează o organizație în scopul comiterii de infracțiuni interzise prin lege sunt condamnate la închisoare pe o perioadă de la 2 la 6 ani, cu condiția ca structura organizației, numărul de membri și echipamentele și proviziile cumpărate să fie suficiente pentru comiterea infracțiunilor intenționate. Numărul minim de persoane pentru existența unei organizații este de trei.

Orice persoană care devine membru al unei organizații înființate să săvârșască infracțiuni este condamnat la o pedeapsă cu închisoarea pe o perioadă de la 1 la 3 ani.

În cazul în care organizația este înarmată, pedeapsa poate crește de la un sfert până la jumătate din aceasta.

O persoană care face propagandă pentru o organizație într-o manieră prin care legitimează metodele unei organizații teroriste: forță, violență sau amenințări, sau într-o

manieră care să incite la utilizarea acestor metode, este condamnată la o pedeapsă cu închisoare pe o perioadă de la 1 la 3 ani. În cazul în care infracțiunea menționată este săvârșită prin intermediul presei sau prin radiodifuziune, pedeapsa crește cu jumătate.

Potrivit art 54. Cod penal⁴⁰, dacă o proprietate este utilizată pentru comiterea unei infracțiuni intenționate sau este alocată în scopul săvârșirii unei infracțiuni, aceasta va fi confiscată. Proprietatea care este pregătită în scopul comiterii unei infracțiuni se confiscă, în cazul în care acesta prezintă un pericol pentru siguranța, sănătatea sau moralitatea publică.

În cazul în care proprietatea de mai sus nu poate fi confiscată, deoarece a fost distrusă sau înstrăinată, pentru orice alt motiv, după evaluare se confiscă suma de bani respectivă.

În cazul în care confiscarea bunurilor utilizate într-o infracțiune ar conduce la producerea unor consecințe mai grave decât infracțiunea în sine, confiscarea poate să nu fie ordonată.

Toate bunurile produse, deținute, utilizate, transportate, cumpărate sau vândute, care au fost utilizate la săvârșirea unei infracțiuni, se confiscă.

Câștigurile materiale obținute prin comiterea unei infracțiuni, sau care fac obiectul unei infracțiuni sau au fost obținute pentru comiterea unei infracțiuni economice, se confiscă.

În cazul în care proprietatea sau câștigurile materiale care fac obiectul confiscării nu pot fi sechestrate sau furnizate autorităților, atunci valoarea corespunzătoare acestor bunuri și câștiguri vor fi confiscate.

⁴⁰ <http://legislationline.org/documents/section/criminal-codes>